

ÜSAVAT

Xəbər
AŞ Nazirlər Komitəsi
İlqar Məmmədovu
dərhal azad
etməyə
çağırdı
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 19 dekabr 2014-cü il Cümə № 309 (6018) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Bakıda ərzaq qılılığı təşvişi

Rusiyanın iqtisadi çöküşü Azerbaycan vətəndaşlarını da təlaşa salıb; insanlar ölkədə qida qılığının yaranacağından ciddi narahatlırlar; bu panikan işbazlarının da yayması istisna olunmur

yazısı səh.4-də

Göyçayda deputat Ceyhun Osmanlınin atasının adı keçən mülk qalmaqla

yazısı səh.13-də

Kremlin "danışan dili" Ermənistani hədələdi

yazısı səh.11-də

İŞİD-ə kələk gələn azərbaycanlı məsuliyyətə cəlb oluna bilərmi?

yazısı səh.3-də

Avropa Məhkəməsi Natiq Əfəndiyevin xeyrinə qərar çıxardı

yazısı səh.2-də

Müsavatın Məclis sədrliyi uğrunda gərgin mübarizə gözlənilir

yazısı səh.5-də

Ombudsman Aparatının əməkdaşları Xədicə İsmayılla görüşdülər

yazısı səh.2-də

Müxalifət 2014-ü ugursuz il hesab edir

yazısı səh.7-də

Əhməd Oruc dialoqa qarşı olanları topa tutdu

yazısı səh.12-də

Jurnalistlərin həbsinə görə hansı ölkə liderdir?

yazısı səh.13-də

Özbəksiz, çəcənsiz qalan "Sədərək" bazarı...

yazısı səh.14-də

Ermənistən Avropa Məhkəməsinə verilir

yazısı səh.3-də

Qərbin 2015 planları haqda sensasion məlumatlar

ABŞ BAKIDAKI TAKTİKASINI DƏYİŞİR

Amerikanın yeni səfirinin üzərinə qoyulan əsas funksiya dağınıq olan demokratik düşərgəni toparlamaqdır; iddialara görə, Qərb bu dəfə seçkidə iqtidarla hər hansı məhbusla bağlı "bazarlaşma"ya getməyəcək; səfir əvəzi müxalifətlə nələri müzakirə edib?

yazısı səh.5-də

"Yehova şahidləri"ndən əməkdaşımıza şok təklif

Müxbirimizi sektaya üzv eləmək istədilər; qarşısındakının jurnalist olduğundan bixəbər təriqətçi ona hansı vədləri verdi? Dini cərəyan Qarabağda savaşın əleyhinədir...

yazısı səh.6-də

Novella Cəfəroğlu:

"Bu "OMON"çular etmədikləri cınayətə görə cəza çəkirlər"

yazısı səh.4-də

Vladimir Putin:

"Uzağı iki ilə Rusiyadakı böhran aradan qalxacaq"

yazısı səh.9-də

Siyavuş Novruzov:

"Rusianın parçalanması nəinki Azərbaycan, ətraf dövlətlər üçün də ciddi təhlükədir..."

yazısı səh.9-də

Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacılı Şirməmməd Hüseynov 90 illik yubileyi münasibəti ilə təbrik edib. Təbrikdə deyilir:

“Hörmətli Şirməmməd müəllim!

Sizi yubileyiniz münasibəti ilə təbrik edir, Sizə uzun ömür, cansağlığı, işlərinizdə müvəffəqiyyətlər arzulayram.

Siz Azərbaycan jurnalistikasının inkişafında və jurnalist kadrlarının yetişdirilməsində çox böyük əməyi olan peşəqoqlardansınız. Mətbuat təxixinin yorulmaz tədqiqatçısı adını Siz bu sahəyə uzun illər həsr etdiyiniz zəhmətinizle qazanmışınız.

Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyətinin, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə irsinin və müsavatçılıq məfkurosunun öyrənilməsində və yayılmasında misilsiz xidmətlər göstərmisiniz.

Mətbuat tariximizin qaranlıq səhifelerinə aydınlıq gətirənlər arasında Sizin adınız həmişə birincilər sırasında çıxılır. 67 il imperiya tərkibində, 23 il müstəqil dövlətdə yaşayın, özünü şərəf və ləyaqətinə həmişə uca tutan, hörmətli professor, heç təsadüfi deyil ki, tələbələrinizə yanaşı, Sizin birbaşa audiotarınlarda dərs demədiyiniz bir çox jurnalistlər də Sizdən çox sey öyrəndiklərin dile gətirməkən fəxr duylurlar.

Qayıqəs ailə başçısı və ata kimi ailədə yaratdırığınız sağlam mühit övladlarınızdan Sizin ideyalarınızın davamçıları olmalarına səbəb olub.

Hörmətli Şirməmməd müəllim!

Sizi bir daha yubileyiniz münasibəti ilə təbrik edir, Sizə uzun ömür, cansağlığı, şəxsi heyatınızda xoşbəxtlik və tutduğunuz bu şərflə yolda uğurlar arzulayram”.

Ombudsman Aparatının əməkdaşları Xədicə İsmayılla görüşüb

ABŞ dövlət katibi də həbs olunan jurnalistdən danışdı

Ombudsman Aparatının əməkdaşları Bakı Şəhər Qanunsuz Migrantların Saxlanılması Mərkəzində, Bakı İstintaq Təcridxanasında, 10 və 11 sayılı cəzaçəkmə müəssisələrindən aradırılar.

Ombudsman Aparatının mətbuat xidmətindən «Trend»ə verilən məlumatata görə, Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili Elmira Süleymanovanın tapşırığına əsasən, Ombudsman Aparatının əməkdaşları Dövlət Migrasiya Xidmətinin Bakı Şəhər Qanunsuz Migrantların Saxlanılma Mərkəzində, Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətinin Bakı İstintaq Təcridxanasında, 10 və 11 sayılı cəzaçəkmə müəssisələrində (CM) olublar.

Ombudsmanın nümayəndələri Bakı İstintaq Təcridxanasında 10-dan çox saxlanılan şəxslə, o cümlədən Xədicə İsmayılova, Pərviz Həşimli, Sirac Kərimli ilə onların saxlanıldıqları kameralarda görüşüb, həmin şəxslərə qarşı rəftar və saxlanılma şəraitilə bağlı mövcud vəziyyəti öyrənilər.

Qəbul edilmiş şəxslərə hüquqi məsləhətlər verilib, ombudsmanın səlahiyyətləri izah edilib. Bundan əlavə, görüş zamanı onlardan bəzilərinin qaldırıldığı məsələlər müəssisəsə rəhbərliyi ilə müzakirə olunaraq öz müsbət həllini tapıb.

Ombudsmanın nümayəndələri müraciətlərin araşdırılması məqsədi ilə həmin gün Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətinin 10 sayılı və 11 sayılı CM-lərində, habelə Dövlət Migrasiya Xidmətinin Bakı Şəhər Qanunsuz Migrantların Saxlanılma Mərkəzində de olublar. Bu müəssisələrdə qəbul edilmiş şəxslərə hüquqi məsləhətlər verilib.

Bu arada ABŞ Dövlət katibinin demokratiya, insan haqları və əmək məsələləri üzrə köməkçi Tom Malinowski AzadlıqRadiosunun rusdilli Nastoyashye Vremya televiziya programının əməkdaşı Shahida Yakuba müsahibəsində X.İsmayılinə həbsinə toxunub. Bildirib ki, “hər hansı bir yerde olduğunu kimi, Azərbaycanda da heç kim öz fikirlərini dinc yolla ifadə etdiyinə və jurnalist fəaliyyətinə görə həbs olunmamalıdır. Biz Azərbaycan həkimiyətinə birmənəli şəkildə çatdırılmış ki, AzadlıqRadiosunun jurnalisti də daxil olmaqla, bu adamların azad olunmasını görmək istəyirik”.

□ Yeni Müsavat

“Elm” tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- ➔ Ali məktəblər xarici dillər
- ➔ kompyuter kursları
- ➔ Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- ➔ 1.C. mühəsibat - anbar - bank işi
- ➔ Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- ➔ Sürçülükdə kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44
Tel/Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;
Mob: (055) 660-60-95; (050) 203-55-95
Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «Iran» klinikasının yanına
Tel/Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;
Mob: (055) 660-07-05

AŞ Nazirlər Komitəsi İlqar Məmmədovu dərhal azad etməyə çağırır

Avropa Şurasının Nazirlər Komitəsində Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin İlqar Məmmədov barəsində qərarının icrası məsələsinə baxılıb. Bu barədə Avropa Şurasının saytında deyilir. Nazirlər Komitəsi bununla bağlı qəbul etdiyi qərarda cinayət qanunvericiliyinin ifade azadlığının məhdudlaşdırılması üçün tətbiqin ümumi problem olmasına xatırladıb, o cümlədən Azərbaycan həkimiyətini aşağıdakılardı keçirməyə çağırıb:

Ilqar Məmmədov təxire salınmadan azad edilməsi təmin olunsun;

Hüquqi əsas olmadan cinayət işlərinin başlanmasına qarşısının alınması və prokurorluğun bu kimi cəhdlerinin məhkəmə qaydasında səmərəli araşdırılması üçün görülmüş və (və ya) planlaşdırılmış tədbirlər haqqında konkret və hərəkəli məlumat təxire salınmadan təqdim olunsun;

17 mart 2013-cü ilde Şəki Ağır Cinayətlər Məhkəməsi 23-24 yanvar 2013-cü il İsləməlli iğtişاشları ilə əlaqədər 18 təqsirləndi-

rilən şəxs barəsində hökm verib. siyanın 5.1 və 5.4 maddəsi (azadlıq hüququ), 6.2 (təqsizsiz prezumpsiyası) və 18-ci (hüquqlarla bağlı məhdudiyyətlərdən istifadənin hədləri) maddələrinin pozulmasına tariyb. Hökumət İ.Məmmədova eyni zamanda 22 000 avro kompensasiya ödəməlidir. 2014-cü ilin iyundan Şəki Apelasiyasi Məhkəməsi Məmmədovun hebsi ilə bağlı şikayət üzrə qərarını elan edib. Avropa Məhkəməsi İlqar Məmmədovun işində Avropa İnsan Haqları Konven-

Avropa, bəs Tofiq?

Cox yaxşı xəbərdir. Avropa Şurasının Nazirlər Komitəsində Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin İlqar Məmmədov barəsində qərarının icrası məsələsinə baxılıb və Azərbaycan həkimiyətini onu azad etməyə çağırıb.

Bu qərar Azərbaycan həkimiyətini vadar edir ki, İlqar Məmmədovu “texiresalmadan” azadlığa buraxınsın.

Yəqin ki, iş təxminən 10 gündən sonra heyata keçirilecek. 31 Dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibəti ənənəvi olaraq hər il verilən efv sərəncamında İlqar Məmmədovun da adı olacaq.

Yəqin ki, təkcə o yox, bir sıra başqa siyasi məhbuslar da bu efv sərəncamı ilə azadlığa buraxılacaqlar. Onların arasında əməkdaşımız Tofiq Yaqublu da ola bilər.

Amma maraqlıdır, nədən Avropa Şurasının Nazirlər Komitəsi bu cür ayrı-seçkililik edib? Siyasi məhbus olmağa qalsa, Tofiq Yaqublu Məsusav Partiyası başqanının müavini dir. Ziyalılıq qalsa, Tofiq Yaqublu publisistdir, regionun ən tərəflə qəzetiñin və saytının köşə yazarıdır.

Bəs niyə AŞ-nin Nazirlər Kabinetini eyni cinayet işində mühakimə olunan, demək olar ki, eyni maddələrlə həbsə atılan iki siyasetçinin birinin himayədarı rolunda çıxış edir, o birinin müxalifəciliyini, siyasetçiliyini görməzləy vurur?

Bu, adice aylı-seçkililik deyil. Bu özərin prioritet elan etdiyi dəyərə təpürməkdir. Özüne yaxın hesab etdiyin şəxsin azadlığı üçün bəyanatı, qərarı qərara cala bırsan, başqalarını gözardı edirsən, sonra da gelib insan haqlarına riayətdən, demokratiyadan danişsən.

□ Xalid KAZIMLI

Arif Hacılı Əli Kərimliyə və Rauf Arifoğlu müraciət etdi

Müsavat başqanı Arif Hacılı özünün facebook səhifəsində bir müraciət yayınlayıb. Musavat.com həmin müraciəti təqdim edir: “Cəmiyyətdə bu qarmaqarışlıq süni surətdə yaradılıb. Böyük səyərlər, xərclənən vəsaitlər hesabına insanlar bir-birinə qanına susayıb. Sanki cəmiyyətdə üzədə olan her kəs digər beləsinə qarşıdır. Her kəs hamını, həm də hər kəsi satqınlaşda, həkimiyətə işləməkdə, xəyanətdə, Azərbaycana düşmən olmaqdə ittihəm edir.

Atılan hər addım, deyilən hər söz, görülən hər iş dərhal şübhə altına alınır.

Ən pisi isə odur ki, tabular götürülür.

Din də, qanunlar da, qəbul edilib min illər qorunan ənənələr də bu tabular müəyyən etmək, bu yolla cəmiyyətdə normal qarmaqarışlı davranış qaydaları yaratmaq üçündür.

Tabuların ictimai rəyə təsir imkanlarına malik olan qurumlar, güc mərkəzləri tərəfindən pozulması isə yalnız məyusluq yaratır, bu həm də ictimai təhlükədir.

Rauf Arifoğlu və “Yeni Müsavat” qəzeti ilə “Azadlıq” qəzeti, Əli Kərimli, onun tərəfdarları və yaxınları arasında qarşılurma əndəzəni aşib, qırmızı xətt keçilib.

Zamanında müxalifətə qarşı istifadə olunan, nifrətlə qarşılıqlı mətbəti tabliğat metodları durdurulmalıdır.

Hörmətli Əli Kərimlinin bu istiqamətdə digər çəqinşərlər yanaşı memən də bu xahişimi nəzərə alacağına, bu qovğanı dayandırmaq üçün səy göstəracayına inanram.

Hörmətli Rauf Arifoğluun “Həkimiyət “Azadlıq” qəzeti, Əli Kərimli, onun tərəfdarları və yaxınları arasında qarşılurma əndəzəni aşib, qırmızı xətt keçilib.

Her kəs emin olsun ki, müxalifət dəşərgəsində bu qarmaqarışlıq süni surətdə yaradılıb. Demokratik dəşərgənin avtoritar rejimə qarşı mübarizə xəttinin biri də müxalifətin içindən keçir.

Bu cəbhə xəttini ləğv etməliyik!”

“Atlant”da xuliqanlıq edənlər həbs olundu

1 avqust 2014-cü il tarixdə saat 24 radələrində Xaçmaz rayonunda fealiyyət göstərən “Atlant” istirahət mərkəzində Bakı şəhər sakini Əliyev Ziya Elxan oğlunun tanısı Ağayev Vüqar İsləm oğlu ilə sərəxənə vəziyyətdə qrup halında ictimai qaydanı kobud surətdə pozan hərəkəti ilə bağlı Baş Prokurorluğun açıqlama yayıb. Açıklamada deyilər ki, həmin şəxslər cəmiyyətə açıqça hörmətsizlik ifadə edən, vətəndaşlar üzündə silah qismində istifadə edilən və türəfənin tövbə olunacağı hədəsi ilə müşayiət edilən qərəzlə hərəkətlər edilərlər.

“O cümlədən sonuncunun diskotekanın işçisini nalayıq sözlərə təhqir etməsində və ictimai qaydanın pozulmasına qarşısını almaq iştəyen istirahət mərkəzinin mühabicəciliyinə mütəxəvvimət göstərməklə onlara xəsarət yetirəndən, habelə Z.Əliyevin onun qərəzlə hərəkətlərinə deşək verərək gəzdirirdi “Çatış C-507” markalı təpəfinciliyi müşayiət etəcək və istirahət mərkəzində olan şəxslərə real xəsarət yetirəcəyi ilə müşayiət edilən xuliqanlıq hərəkətləri törfənlərindən əsaslı şübhələr olduğundan faktla bağlı DİN-in Baş İstintaq və Tehqiqat İdarəsinin Ağır cinayətlərin istintaq şöbəsində Cinayət Məccəlinin 221.2-cü (Xuliqanlıq, ictimai qaydanın qorunması üzrə vəzifəni yerinə təyin və ya ictimai qaydanın pozulmasına qarşısını alan həkimiyət nümayəndəsinə və ya digər şəxse müqavimət göstərməklə töredildikdə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. Həyata keçirilmiş istintaq-əməliyyat tədbirləri neticəsində cinayətin töredilməsində şübhəli bilinən Z.Əliyev və V.Ağayev tutularaq istintaqa cəlb edilmiş və onlara CM-in 221.3-cü (Xuliqanlıq, silahdan və ya silah qismində istifadə edilən eşyaları tövbə etməklə töredildikdə) maddəsində nəzərdə tutulan ittiham elan edilməklə Səbəylər rayon məhkəməsinin qərarı ilə barələrində həbs qətimək tədbiri seçilmişdir. Hazırkıda cinayət işi üzrə istintaq DİN-in Baş İstintaq və Tehqiqat İdarəsinin Ağır cinayətlərin istintaq şöbəsində davam etdirilir.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha səfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində elde etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Yazarımız Tofiq Yaqqubluya Azadlıq!

Ölkədə bələdiyyə seçkiləri ilidir. Bir neçə gün sonra növbəti bələdiyyə seçkisi keçiriləcək. Ancaq Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və illər öncə başlanan müharibə nəticəsində evlərindən didergin düşmüs məcburi köçkünlər növbəti dəfə bu seçkilərdən kanarda qalacaqlar. Seçki Məccələsində bələdiyyə seçkilərində iştirak etmək üçün bələdiyyənin ərazisində daimi qeydiyyatda olmaq tələb olunur.

Məcburi köçkünlər məskunlaşdırıldığı ərazilərdə müvəqqəti qeydiyyata alındıqları üçün, onların vaxtılı daimi qeydiyyatda olduğu ərazilər işgal altında olduğundan seçkilərdə iştirak edə bilmirlər. Cəbhə bölgəsində, atəş xətti altında olan bir sıra ərazilərdə də seçkilər keçirilmir.

Ekspertlərse bildirilir ki, vətəndaşların seçkilərdə iştirakının məhdudlaşdırılması konstitusiyaya və beynəlxalq konvensiyalara uyğun deyil. Bu problemin hüquqi tərəfləri ilə yanaşı, siyasi səbəbləri də mövcuddur. Qeyd edək ki, hətta 5 il Azərbaycanda yaşayan əcnəbilərin belə bələdiyyə seçkilərində səs vermek hüququ var. Məcburi köçkünlərə bu hüquqdan məhrumdur.

Qeyd edək ki, problem olaraq faktın qabardılması və münaqişəyə səbəb olmuş Ermənistəninin beynəlxalq məhkəməyə verilməsi de təklif edilir. Məcburi köçkünlərə əraziləri üçün seçkide iştirak edə bilməyən Ümid Partiyası təmsilçiləri Ramin Hacıli və Həcər Abbaslı məsələ ilə bağlı fikirlərini musavat.com-a bildirək beynəlxalq məhkəmənin

Seçkilərdə iştiraka qoyulan istənilən qadağa qeyri-qanunidir və bu, vətəndaşın seçki hüququnun tapdanmasasıdır. İşgal olunmuş ərazilər üzrə bələdiyyələr formalasmayıbsa, o zaman məcburi köçkünlərin müvəqqəti ilə bağlı Avropa Məhkəməsinə müraciət etməkdir. Məcburi köçkünlərin məskunlaşdırılmışları ərazilər üzrə bələdiyyə seçkilərində iştiraklarını təmin etmək üçün Seçki Məccələsində dəyişikliklər ehtiyac var.

Ermənistən Avropa Məhkəməsinə verilir

Səbəb işgal üzündən məcburi köçkünlərin bələdiyyə seçkilərində iştirak edə bilməməsidir

anonsunu veriblər.

Ümid Partiyasının gender bərabərliyi şöbəsinin müdürü Həcər Abbaslı bildirib ki, məcburi köçkünlərin bələdiyyə seçkilərində iştirakdan məhrum edilməsinin qanuni tərəfləri ilə yanaşı, siyasi tərəfi de var: "İşgal olunmuş ərazilərin gəri qaytarılması üçün danışıqlar gedir. Ehtimal var ki, ərazilər gəri qaytarılışın, yaxud işğaldan azad edilsin.

məskunlaşdırıldığı ərazilərin bələdiyyələrinin formalasmasına və yerli seçkilərdə iştirakı təmin edilməlidir. Məcburi köçkünlərin bələdiyyə seçkilərində iştirakının qarşısının alınması Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının, milli qanunvericiliyin və beynəlxalq konvensiyaların pozulması deməkdir. Digər bir tərəfdən isə işğalçı dövlətin bizi bu hüququmuzdan məhrum etməsi

Ramin Hacıli isə qeyd edib ki, problemə bağlı Ermanistanın Avropa Məhkəməsinə verilmesi istiqamətində iş gedir və hüquqşunaslarla məsləhətləşmələr aparılır: "Biz bu istiqamətdə hüquqşunaslarla məsləhətləşirik. Detallı araşdırma aparılmasını istəyirik, gələn ilin yanlarında məhkəməyə müraciət edəcəyik. Çoxsaylı suallar var və bu, sade bir məsələ deyil. Biz həm də araşdırırıq ki, Ermənistəni birbaşa məhkəməyə vermək imkanımız necə mümkündür".

R.Hacıli həmçinin ölkədə bu prosesi aparacaq vəkillərin azlığından da şikayətlənib: "Prob-lem odur ki, beynəlxalq hüququ, praktikanı bilən vəkil də tapmadı cətindir. Vəkillərlə bağlı də problem yaranıb. İntiqam Əliyev həbsdə olmasayı, yəqin ki, məsələni vaxtında çöze bilərdik. Hazırda bu işlə məşğül ola biləcək vəkillər ya Vəkillər Kollegiyasından uzaqlaşdırılıb, bu da həbsdədir. Bu da işimizə çətinlik törədən məsələlərdən biridir".

□ Röya RƏFIYEVƏ

1000 manatdan 7 minə qədərdir, 3-5 min manat cerimə ve 3 ildən 7 ilədək cəza nəzərdə tutulur. 1000 manatdan aşağıdır, 178.1 maddəsi ilə cəzalandırılır. 30 manat olarsa, 69-cu maddə ilə məsuliyyətə cəlb olunma var. Bu hadisə Türkiyənin ərazisində baş verib. Əger buna görə həmin ölkəyə müraciət olunsa, Türkiye qanunlarında bu, cinayət sayılır, o zaman onu məsuliyyətə cəlb edib cəzalandıracaqlar".

Hüquqşunas terror qrupuna kələk gəlməyin məsuliyyət dən yaxa qurtarmaq anlamına gəlmədiyini də qeyd etdi: "Terrorçu qrup olub-olmamasının məsələyə dəlxı yoxdur. Əsas odur ki, əmlə törədən hərəkəti qəsdən bili-bili dələduzu luq yolu ilə başqasının əmlakını elə keçirməyə yönəlib. Kimliyindən asılı olmayaraq, terrorçunun da əmlak hüquqları qorunmalıdır. Bu başqa məsələdir ki, terrorçu əmlakı qanunuz yolla əldə edib. Belədirse, o zaman terrorçu məsuliyyətə cəlb olunur. Cinayəti törədən şəxs bili-bili qəsdən etdiyinə görə, məsuliyyətə cəlb olunmalıdır".

M.Baxış bildirdi ki, E. İsləmovu Azərbaycan hökuməti mühakimə edə bilmez: "Bu, transmilli cinayət deyil. Bu qəbildən olan cinayətlərin qanunlarımızdə sərhədi göstərilir. Hərada töredilməsindən asılı olmayaraq, müəyyən olunursa, məsuliyyətə cəlb edilir. Amma bu dələduzluqdur. Ona görə de Azərbaycan o şəxsi cəzalandırma bilməz".

□ Cavanşir ABBASLI

İŞİD-ə kələk gelən azərbaycanlı məsuliyyətə cəlb oluna bilərmi?

Müzəffər Baxış: "Türkiyə qanunlarında bu, cinayət sayılısa, o zaman onu məsuliyyətə cəlb edib cəzalandıracaqlar"

Son günlər mətbuatda müzakirə olunan mövzularlardan biri də azərbaycanlı gənc Ehtiram İsləmovun İŞİD-ə kələk gelərək, terror qrupundan 1500 dollar alıb aradan çıxmışdır. Musavat.com-un takvahaber.com saytına istinadən verdiyi məlumatı oxuyanları heyrət bürüyüb.

E. İsləmov İstanbulda gedərək İŞİD-ə qoşulmaq üçün terror təşkilatının azərbaycanlı qrupu ilə əlaqə saxlayıb. İŞİD maddi ehtiyaclarının olduğunu bildirən azərbaycanlı gəncə 1500 dollar verib. Daha sonra E. İsləmov 11 nəfər olduqlarını bildirib. İŞİD döyüşürlərinin ondan şübhələndiklərini gəren həmyerimiz izi itirmək üçün aradan çıxbı.

Konstitusiyamızın 178-ci

maddəsində (dələduzluq) aldatmaq yolu ilə pul əldə edir-sənse, CM-in 178-ci maddəsində məsuliyyətə cəlb olunma nəzərdə tutulur. 7 min manatdan yuxarıdırsa, bu, külli miqdarda sayılır. 178.3.2-ci maddəyə görə 7 ildən 12 ilədək azadlıqlandan məhrumetmə cəzası nəzərdə tutulur. Əgər

aldatmaq yolu ilə pul əldə edir-sənse, CM-in 178-ci maddəsində məsuliyyətə cəlb olunma nəzərdə tutulur. 7 min manatdan yuxarıdırsa, bu, külli miqdarda sayılır. 178.3.2-ci maddəyə görə 7 ildən 12 ilədək azadlıqlandan məhrumetmə cəzası nəzərdə tutulur. Əgər

Hüquqşunas Müzəffər Baxış CM-də bununla bağlı müdəanın olduğunu bildirdi: "Kimisə

Aktual

İŞİD-in

"qadın baharı"

Aygün MURADXANLI

Təxminən 1 ay qabaq İŞİD zina üstündə bir qadının daşqalaq edilərək öldürüləməsini videoya çəkib yayımlıdı. İki kəsikşalvar, uzunsaqqal tir-tir titrəyən bir zavallını torbanın içində saldı, biri boğazında it-boğuşa-boğuşa qadının insanlıq qarışışındaki cinayətdən danişdi, şəriət görə öldürüləməsinin vacib olduğunu dedi, axırdı da qadını heyvərə sürüşünə təslim etdi. Göydən daş yağıdı, qadın inildə-yə-inildəyə oldu.

İndi xəbər yayılıb ki, İŞİD-çilər onlara nikaha girmək istəməyən 150 qadını öldürüb. Əslində İŞİD bu "cinayət"ə görə çox qadının ömrünü kəsib. 150 onların 2-3 gün önce kütłəvi şəkildə öldürdüyü qadınların sayıdır. Öldürüblər, sonra da toplu məzarlıqda basdırıblar. İndi gel anla... Yaxşı, o qadın daşqalaq edildi, bu qadınlar zorlanmaya etiraz etdikləri üçün mükafatlandırılmalı idilər axı... Bilərəm, İŞİD müdafiəçiləri töküllüşəcək meydana, deyəcək, daşqalaq edilən zay arvad imiş. Bəri başdan cavabınızı verirəm - tutaq ki, o qadın elə siz deyəndi, bəs, 150 qadını faktiki zorlamaq istəyənlər necə, onlar zay deyil? O məntiqiniz var ha, onun başını öz İŞİD-iniz kəssin!!!

Kişi ləri deyə bilmərəm, amma biz qadınların gözünə İŞİD daha çox seksual manyak kimi görünür. İki xəbərlərindən biri qadınların cinsi istismarı ilə bağlıdır - İŞİD qadınları qul bazarına çıxarı, İŞİD nəzarətə götürdüyü ərazilərdəki bütün qadınları halal elan etdi, İŞİD kişiləri öldürüb qadınları əsir aldı, İŞİD ölen üzvlərinin arvadlarını dəstənin o biri üzvlərinə bağışladı... Manyakın buyunu zu, qulağı yox, kəsik şalvari, iyriçək saqqalı, murdar niyəti olmuşdur.

Yaxın zamanlara qədər konkret xalqın demokratiya hazırlı, ən əsası da layiq olub-olmaması ilə bağlı söhbətləri dünyadan en səfəh müzakirəsi hesab edirdim. Necə yəni, ingilislər, fransızlar, almanlar ... demokratiyada yaşaya bilər, buna layiqdirler, amma ərəblər başda Afrikanın minlərlə qəbiləsi, indiye qədər demokratik düzən qura bilməyən başqa xalqlar demokratiyada yaşaya bilməz, çünkü buna layiq deyillər. Mübahisələrdə "Allah bütün insanları bərabər yaradıb" argumenti ilə başlayıb hər xalqın azadlığı, xalq hakimiyətinə haqqı çatdığını deyirdik. Bütün suçu, məsuliyyəti xalqları əsərətə saxlayan, onun inkişafını zorakı əsullarla əngəlləyən, ölkələrin milli sərvətlərini talayan diktatorların, despotik rejimlərin üzərinə qoyurduq. Ancaq "ərəb baharı" işləri korladı. Zinələbdin bin Əlinin Tunisindən başqa heç bir ərəb ölkəsi diktaturadan qurtulandan sonra adam kimi yaşaya bilmədi, bacarmadı. Misir, İraq, Liviya, Suriya... Aman Allah, nə gündədirler, nə bələlər, nə zülmələr yaşayırlar, Qerb onların cahilliyyətdən yararlanıb başlarına nə oyunlar açır?

Çoxlarına, ele bizim özümüzə də ele gəldi ki, diktatura rejimlərindən qurtulandan sonra ərəblər sivil dünyaya yaxınlaşmaq yolunu tutacaq, demokratik islahatlarla illərlə ittidiklərinin yerini doldurmağa, zəngin sərvətlərini millətin nümayəndələri arasında bərabər bölməyə başlayacaq, dünyannı illərlə qapalı, qaranlıq qalan bir bölgəsi demokratiya işığı ilə nurlanacaq. O nurnun şüaları yaxın coğrafiyalara, hətta Güney Qafqaza da gəlib çatacaq. Ərəblər Səddamı quyulara, Qəddafini kanalizasiya borularına möhtac oləyənde necə sevinirdik. Axi quyuda boğulan, kanalizasiyada üfunətə batan bizi də əsir-yesir oləyən diktatura idi. Ele bilirdik, dünyının hərasında diktatura ölsə, bizim "milli diktaturamız" a da ziyan deyəcək. Ərəbistan yarımadasında bir neçə diktatura ölməyinə oldu, ancaq ortaya İŞİD kimi bəla çıxdı. Gör İŞİD nədir ki, onu diktatura ilə humanizmi ölçən tərəzidə çəksək, diktatura ağır gələr.

Yox, qardaş, bu ərəblər demokratiyaya hazır deyil-mişlər. Hazır və layiq olsayırlar ərəb kişilər qadınları onlara müvəqqəti əre getməkdən imtina etdikləri üçün öldürməzdi. Özlərini qadınlara bəyəndirmək üçün "Allahu əkbər" deyib... kitab oxuyardılar.

Qərbin 2015 planları haqda sensasion məlumatlar

2015-ci ildə Azərbaycanda keçiriləcək parlament seçkilərinə 11 aydan bir az çox zaman qalsa da, artıq həm hakimiyət daxilində, həm də Qərbdə bu seçkilərə hazırlıqlarla bağlı müəyyən planlar üzərində işlənilir. Parlament seçkilərinə böyük önəm veren bəyndlərlə aləmin, əsasən ABŞ-in timsalında Qərbin bu seçkilərdən bir çox gözlətləri və hakimiyətdən konkret tələbləri var.

Qərb Azerbaycan parlamentində müxalifətin təmsil olunmamasından və ölkənin ali qanunvericilik orqanında hakim partianın çox illik monopoliyasından narahatdır.

Amma Azərbaycan hakimiyəti yola salmaqdə olduğumuz ildə Qərbe "əzələ" nümayiş etdirərək bir sıra QHT təmsilcilərini "Amerikanın adamları" kimi damğalayaraq məhkəmə qarşısına çıxarıb, o cümlədən Avropa təsisatları ilə six əlaqələri olan hökumət tənqidçilərinin həbsini sanksiyalaşdırıb. Maraqlıdır ki, bu dəfə iqtidar həbslerin eśl motivini - "onların Qərbə şübhəli əlaqələri olduğunu" gizlətmədi də. Son olaraq isə Prezident Administrasiyasının rəhbəri geniş məqalə yazaraq ABŞ-ı Azerbaycanda "5-ci kolon" yaratmaqdə, müxtəlif fondlar vasitəsilə ölkədə çevriliş cəhdində suçladı.

Hakimiyət Avropa Şurası, Avropa Birliyi, eləcə də Qərb dövlətləri rəsmilərinin həbs edilənlərlə bağlı xahiş-teleblərini də gözardı etdi. Hər seçki ərefəsi iqtidarın bu taktikadan istifadə etdiyi ayındır: bəzi təttnimə şəxslər uzun-uzadı xahiş-minnətdən sonra həbsdən azad edilir, Qərb də bu addımı alqışlayaraq azad seçki tələbi ni ikipli plana keçirir.

Diplomatik mənbələrdən "Yeni Məsəvət" a daxil olan məlumatə görə, 2015-ci il seçkilərinə ABŞ xüsusi ssenari ilə hazırlanır. Məlumdur ki, Milli Məclisin indiki siyasi vitrinindən Qərb narazıdır. Buna görə

ABS Bakıdakı faktikasını dəyişir

Amerikanın yeni səfirinin üzərinə qoyulan əsas funksiya dağınıq olan demokratik düşərgəni toparlamaqdır; iddialara görə, Qərb bu dəfə seçkidə iqtidarla hər hansı məhbusla bağlı "bazarlaşma"ya getməyəcək; səfir əvəzi müxalifətlə nələri müzakirə edib?

də ABŞ parlamentində hakim partiya ile yanaşı, orada başqa müxalif fraksiyanın olmasına isteyir. Mövcud qanunvericiliyə görə, parlamentdə hər hansı fraksiya 25 deputatın iştirakı ilə yaradıla bilər. İndiki vəziyyətdə YAP-dan başqa heç bir siyasi qüvvənin parlamentdə fraksiya yaratmaq imkanı yoxdur. Müxalifetin 2013-cü il prezident seçkisindən sonra daha da zəiflədiyi indilikdə fraksiya yaratmaq imkanının minimuma endirib. İndi Qərbin əsas işi müxalifətin toparlanmasına təşkil etməkdir.

ABŞ-in yeni səfirinin üzərinə qoyulan əsas funksiya da xeyli dağınıq olan Azərbaycan müxalifətini toparlamaqdır. ABŞ-in Azərbaycandakı səfir əvəzi Derek J. Hoqan son həftə Azərbaycan müxalifətinin iki

əsas qüvvəsi - Məsəvət və AXCP rəhbərləri ilə görüşüb. Görüşdə Azərbaycandakı içtimai-siyasi vəziyyət, dekabrin 23-də keçiriləcək belediyə ve 2015-ci il parlament seçkiləri, insan haqları, siyasi məhbuslar və ş. mövzularda fikir mübadiləsi aparılıb. Diplomatik qaynağın "Yeni Məsəvət" a verdiyi xəbərdə isə deyilir ki, Derek J. Hoqan bu görüşlərdə iki siyasi təşkilatın seçkiyə birgə qatılmasının vacibliyini vurğulayıb. Bu birləşmiş formatında Ümid Partiyasının da ola biləcəyi barədə də melumat var. Çünkü səfir əvəzi daha sonra İqbal Ağazadə ilə de görüşüb. Qaynağımız deyib ki, Amerika bu dəfə seçkidə yumşaq taktikadan tam imtina edəcək. Belə ki, iqtidarla hər hansı məhbusla bağlı "bazarlaşma" olmayacağı deyib, qaynağımız bildirib.

Qeyd edək ki, görüşün təfərruatları barədə ne Arif Hacılı, ne İqbal Ağazadə müxbirimizə danışmaq istəmeyiblər.

□ Xəbər xidməti

dəyərli xanımlarımızdan biri Məclisə sədr seçilsin".

Məsəvət başqanın müavini Elman Fəttah Məclis üzvlərinin hər birinin sədrliyə namizədliyini irəli sürmək hüququnun olduğunu bildirdi: "Hər bir üzvün sədrliyə namizədliyini irəli sürmək hüquq var. Cinsi, təhsili və yaşıdan asılı olmayaraq, bu hüquq hamiya şamil edilir".

Başqan müavini Qubad İbادoğluun irəli sürdüyü namizədlərə bağlı da danışıdı: "Qubad bəyin müsahibəsini oxumuşam. Məsəvət 3 xanımın adını çəkir. Başqa xanım namizədlərə yəqin ki, olacaq. Məsəvətədən seçkilər gizli şəkildə, tam demokratik və şəffaf şəraitdə keçirilir. İndi də bu tələbə emel olunacaq".

Qeyd edək ki, 27 dekabrdə Məsəvət Məclisinin sədrliyindən əlavə, seçkilər orqanlarında boş qalmış yerlərə də seçkilər keçiriləcək. Hazırkı Məclisde 32, MNTK-da 3 və Divanda 4 yer boşdur. Məclis sədrini avtomatik olaraq Divan üzvü sayılır.

□ Cəvənşir ABBASLI

silə də ABŞ birmənali olaraq iqtidardan azad seçki tələb edəcək. Və bu tələb kifayət qədər inadlı və sərt səslənəcək". Qaynağımız iddia edib ki, Amerika hakimiyətə siyasi məhbus məsələsində təzyiq edilməsi siyasetindən imtina edir və əsas tələb seçkilərin azad və ədalətli keçirilməsi olacaq.

Mümkündür ki, Qərb iqtidarla hər seçki ilində aktuallaşan məhbus probleminin nəticəsiz olduğundan yorulub və indi əsas diqqəti parlament seçkilərinin ədalətli keçirilməsinə yönəltmək istəyir. Bu məsələdə Avropadakı müttəfiqlərinin də ABŞ-la həmfikir olduğu bildirilir.

Artıq hakimiyətə də

Dar günün müttəfiqləri

Zahid SƏFƏROĞLU

zsafaroglu@gmail.com

Dünyaya ən böyük təhlükə-təhdid qismində ilk yere sözsüz ki, artıq terror keçib. Əgər bu təhlükə ən sakit ölkələrdən olan uzaq Avstraliyanı da haqlaya bildise, demək, digər meməkətlər, o cümlədən də Azərbaycan qat-qat tədbirli tərənnüməlidir. "Sər deməsən, xeyir gəlməz". Biz təhlükəyə əsində daha yaxınıq, nəinki Avstraliya. Bəlli səbəblərdən.

Avstraliyadakı olayın ardınca Pakistan'da hərbi məktəbə hücum edildi və 142 uşaq-yeniyyətə qətl yetirildi. Bu müdhiş və qan dondurən hadise ən birinci elə terrorun tüyənən elədiyi bölgənin ölkələrini öz başlarına ciddi çərəqilərə qayğılanmaq zorunda qoyur.

Yeri gəlmışkən, qətlamlı bağlı Pakistan'da 3, Türkiyədə isə 1 günlük matəm elan edildi. Məntiqli və yaxşı olardı ki, Azərbaycan da 1 günlük hüzn elan edib dost Pakistan xalqı ilə həmrəylər nümayiş etdiriydi. Hətənə, gərək unutmayaq ki, Pakistan Türkiyədən sonra ölkəmizin ən sadıq və səmimi müttəfiqidir. Ölkəmizin müstəqilliyini Türkiyədən sonra ikinci tərəfə dövlət də Pakistan'dır.

Bundan əlavə, Ankara kimi İsləmabad da Ermənistanla bu günədək diplomatik münasibətlər qurmayıb. İsləmabad hemçinin, dəfələrə bəyan edib ki, yeni Qarabağ savaşçıları başlayarsa, o, Azərbaycanın yanında olacaq və bize hər cür, o cümlədən hərbi köməyini əsirgəməyəcək. Qısaçı, bu ölkə bize həqiqi mənada bütün əməkdaşlıq sahələri üzrə əzələ isti və qardaş münasibətlərədir.

Bələdirse, biz də yeni qlobal təhlükələrə qarşı mübarizdə öz azsaylı sadıq müttəfiqlərimizin yanında olmayı, onların dərdlərini bölüşməyi bacarmalıyıq. Doğru, Azərbaycan Pakistan kimi böyük, nüvə dövləti deyil. Ancaq dəst ehsanının və həmrəyliyin irisi-xirdası olmaz. Əsas - bacardığın köməyi əsirgəməməkdir.

Məsələn, kim mane olurdu ki, bir neçə yaralı Pakistan şagirdini müalicə üçün Bakıya gətirek. Qoy, "sağ olun, ehtiyacınız yoxdur" desinlər, amma jestin özü nəyə desən dəyər(di) axı. Nəcə ki, qardaş Türkiye bir neçə yaralı əşgerimizin yüksək səviyyədə müalicəsini öz üzərinə götürdü və sözünü tutdu.

Türkiyənin 1 günlük matəm jestini isə Pakistan xalqı yəqin ki, uzun müddət unutmayacaq. Bu lütfə biz də layiq ola bilərdik. Təəssüf, şansı qəqirdiq. 1 günlük matəm Türkiye qədər bizə ənənəli müttəfiqimizə çox gördük.

Amma terrorun hər üzünə tuş gəlmış Azərbaycan bunulunda həm de erməni terroru və işgalinə qarşı olduğunu dünyaya əyani nümayiş etdirir, eyni zamanda dəst-müttəfiqlərinə sədəqətini, onları layiqincə qiymətləndirdiyini göstərmiş olardı. Belə jestlərin həm də düşmənə özünəməxsus güc nümayışı kimi siyasi əhəmiyyəti də yox deyil.

İş də ondadır ki, Azərbaycan dəst-müttəfiqlərinin qədrini indi ikiqat-üçqat bilməlidir. Çünkü bizim Qarabağ, işgal dərdimiz də var. Onsuz da dünyada dostumuz, simarımız çox deyil. Hətta üzdə bize dost qiyafəsində görünənlərin əkseriyəti bel bağlayası dövlətlər deyil - müstəqilliyimizi 8-ci sirada tərəfə dövlətə təqdim etməliyidir.

Əlbətə ki, terrorla mübarizə aparmaq əlahiddə bir dövlət üçün qeyri-mümkün məsələdir. Çünkü səhəbet yeri-yurdur, mənzil-qərargahı bilinməyən virtual təhlükədən gedir. Üstələk, terrorçular elmin-texnikanın, texnologiyaların inkişafını məharətlə menimseyən, ondan təbliğatda lazımlıca istifadə edən qüvvələrdir. Bura son vaxtlar onların genişlənən maliyyə imkanlarını da əlavə eləsək, potensial hədənin miqyası təsəvvürə gelir.

Bu xüsusda istişa deyil ki, İŞİD tipli təşkilatlar hələ uzun müddət bölgəni, dünyani həyecanda saxlayacaqlar. Artıq bəzi Qərb siyasetçiləri və analitikləri bu haqda açıq xəbərdarlıqlar etməyə başlayıblar. Belə vəziyyətdə, ən əvvəl region dövlətlərinin qarşılıqlı əməkdaşlığı, operativ keşfiyyat-informasiya mübadiləsinin zəruriliyi öne çıxır.

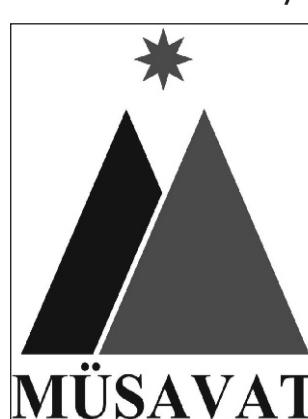
Region dövlətlərinin üzərinə isə bu yöndə məxsusi missiya düşür. 2015 bu mənada dəst-müttəfiq dövlətlərin hamısı, bütövlükdə sivil dünya üçün ən sərt sınaq ilə, hətta dönüş ilə olacaq. Terrora qarşı birlik, koordinasiya yetəri və əməkdaşlığı olmayıcaqsa, altını hər bir ölkə və onu xalqı ayrı-ayrılıqla çəkməli olacaq təbii ki.

Məsəvətin Məclis sədrliyi uğrunda gərgin mübarizə gözlənilir

Sədrliyə namizədlərin kimliyi hələ də məlum deyil

Dekabrin 27-de Məsəvət Məclisine növbəti seçkilər keçiriləcək. Məclis sədrliyinə bir sıra tanınmış partiya funkcionerlerinin adı hallanır. Qeyd edək ki, Məclis sədrliyinə keçirilən bütün seçkilər daim gərginliklə müşahidə olunub. Çünkü Məclis sədrliyi müstəsna selahiyətlərə malikdir. Hətta partiya başqanının selahiyətlərini icra etmək hüququ da var. Bu baxımdan gərgin mübarizə başa düşüləndir.

Hazırda ən çox maraqlı doğuran Məclisin keçmiş sədr Arzu Səmədbəylinin namizədliliyidir. Qurultaydan sonra Arzu Səmədbəyli susqun görünür. Coxları belə hesab edir ki, o, partiya rəhbərliyindən Məclis sədrini olmaq üçün təklif gözləyir. Məsələyə aydınlıq getirmək üçün A.Səmədbəylinin özü ilə əlaqə saxlaşdıq. A.Səmədbəyli həm-

dim ki, Ellada xanım, Məlahət xanım, Dönyaxanım və digər

Sər qarışan vaxt qapı döyüür ve açanda iki ortayaşlı qadını görürüm. Yox, bunlar nə el diliyle desək, "JEK"dəndir, nə belədiyyədən. Həc kim olmaları barədə düşünməyə belə imkan verməyib metləbə keçirlər. Məlum olur ki, insanları "düzgün yola dəvət etmək üçün" qapıları döyürlər...

Mətləblərini anlayıb iki dəqiqəlik rüsxət istəyirəm və "bunlar məni ovlamaq istərən nədən mən onları ovlamayı" deyib "hazır" vəziyyətdə geri döñərəm. Dilli-diləvərliyində tayi-bərabərə belkə de tapılmayan xanım bir nefəsə metləbə keçir: "Biz düzgün yolda yaşamırıq. Ancaq günün birində hər kəs dirləcək, qəbirlərde olanlar çıxaçaq, ölümsüz bir həyat başlayacaq. Çoxlarının bundan xəbəri yoxdur, ona görə də biz adamları xəbərdər etmek istəyirik".

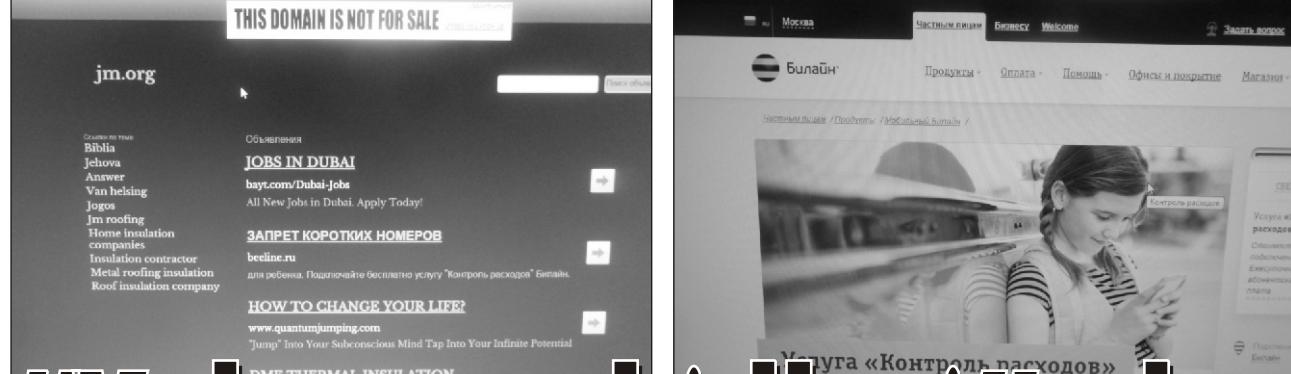
Özümi heyretlənmis kimi göstərirəm. Xanım bu arada mənə bir sual da ünvanlayır: "Siz necə fikirlərsiniz, belə bir həyati hər kəs miras ala biləcəkmi?" Bu sual qarşısında donub qaldığımı görən qadın artıq "ovu"nun baş tutduğunu zənn edib daha ürkələ danişir: "Allah buyurur ki, əger pis adam güñahlardan tövbe edib mənim qanunlarımı haqq və saleh iş görərsə, ölümdən sonra da yaşayacaq, ölməyəcək, heç bir günahı saya alınmayacaq. Külli-ixtiyar Allahın əlindədir. Amma bu gün biz Allahın buyurdığına uyğun yaşamırıq. Allah müqəddəsdir. İnsanlar əxlaqlı olmalıdır, oğurlamamalıdır, öldürməməlidir, yalan danişmamalıdır. Bunlar İbrahimin dövründə yazılıb".

Sonra daha bir sual gelir: "Deye bilsəniz ki, niye bunlar məhz indi açılıb?" Çiynimi çeki-rəm. Cavabını özü verir: "Çünki son günlerde pisliklər o qədər geniş baş alıb gedir ki... Allah deyib ki, vaxtı gələndə bunları açacağam. Ona görə də pulsuz-təmənnasız bizi kömək edirik ki, insan özü tədqiqat aparsın, özü araşdırınsın. Pis adam pis əməllərindən dönməsə, o, mütləq oləcək. Bizim dinimizə görə, kimisə təhqir etmək də böyük günahdır. Bütən bunu tələb edən kimdir - Şeytan. İnsan pis deyil, insanın əməlləri pisdir. Alalah da deyir, döñün pis yoldan!"

Əlinde tutduğu kitabdan növbəti fikirləri oxuyub kitabın həmin səhifəsini də fakt kimi göstərir. Kitabı verməyi xahiş edirəm, bu fikirləri ilə qarışındakına təsir etdiyinə emin olub kitabı uzadır. Göz geddirirəm. Tövrat, Zəbur, İncildən toplanan kəlamlardan ibarət bir kitab. Bu dəfə mən suallara başşayıram və əməlli-başlı bir müsahibe alınır. Və ilk sual:

- **Xanım, niye siz bu təbliğatı apararkən müqəddəs kitablardan yalnız Quranı kənarra qoyur, ona istinad etmirsiniz? Yəqin ki, bilsəniz, Quran da bu dediklərinizin bir çoxunu inkar eləmir...**

- Bəli, Quran da bunları inkar edəm. Biz daim Quran oxumuşuq. Bu kitabda bizim bütün suallarımızın cavabı var. Bunlar dünənin yaradılışından yazılın kitablardır. Biz Quranı oxuyanda suallarımıza cavab tapmirdi. Ancaq burda cavab tapırıq. Axi Quranı da oxuyular, Tövratı da. Ele isə niye bir-birini öldürürəm? Axi Quranı da deyilir ki, qan tökməyəcəksən, öldürməyəcəksən, insanları sevəcəksən.

"Yehova şahidləri"ndən əməkdaşımıza şok təklif

Müxbirimizi sektaya üzv eləmək istədilər; qarışındakının jurnalist olduğundan bixəbər təriqətçi ona hansı vədləri verdi? Dini cərəyan Qarabağda savaşın əleyhinədir: "Torpaq üstündə qan tökmək düzgün deyil..."

- Quran onu deyirə və bir nəticə yoxdur, qan da töküfür, müsəlman dünyasında xüsusi daha çox, sizin apardığınız təbliğatla bunun qarışını necə almaq olar?

- Bəzəminik ki, almaq mümkündür. Yeni 8 milyonluq (?-E.P.) xalqın içindən bu kəlamları oxuyanlardan heç kim bu pislikləri töötəmir.

- Bağışlayın, amma mən sualıma cavab ala bilmədim. Niye siz Quran'a yox, digər səmavi kitablarla istinad edirsiniz?

- Biz Quranı çox oxumuşduq. Ancaq burada həqiqətdən xəbərdar deyildik. Biz də sizin kimi bilmirdik, o vaxt qəder ki, qapımız döyüldü. Burada dünən yaranan yaranışından yazılıb. Tu-taq ki, Quranda İbrahimidən yazar. Amma burda İbrahimin kimliyini, hardan geldiyi, harda olduğunu dəqiq yazar. Quranda yazar ki, İbrahim deyilənlərə görə filan şəhərdə olub. Amma burada tarixi faktla, elmlə, sübutla yazılıb ki, İbrahim kim idi. Bu kitabları oxumaq könüllüdür, heç kimi məcbur etmirk.

- Yəni siz kitabı oxumağa dəvət edirsiniz, yoxsa hansısa cərəyanə qoşulmaq öhdəliyi də qoyursunuz?

- Yox, yox. Yalnız oxumaq. Özünüz araşdırılmasınız, özünüz tədqiqat aparmalı, özünüz qərara gəlməlisiniz. Hər kəs istər ki, ailəsində xoşbəxt olsun. İnsan var-dövlətə xoşbəxt olmur. İnsan düzgün ibadəti ilə xoşbəxt olur, biz də buna çağırı-nıq. İstəyən oxuyur, istəməyənin də şəxsi işidir.

(Mən əlimdəki kitabın girişindəki bir bəndi oxuyuram. "Külli ixтиyar Yahovo belə deyir: budur, mən yeni göylər və yeniyər yaradıram. Köhne şeylər ya da düşmeyececk, xatırlanmaya-çaq...") Və növbəti sual:

- İslama keçmişə istinad-lar çıxdır. Deməli, İslami in-kardan söhbət gedir?

- Yox, yox. İnkar etmirik. Yəni xəstəlik, əzab-eziyyət, qoca-liq, ölüm olmayıcaq.

- Siz özünüz xristianlığı, ya buddizmi qəbul edibsiniz?

- Xeyr. Biz azərbaycanlıyıq. Mən gürcüstanlıyam, 30 ildir burda yaşayıram. Bu xanım isə kaçmazlıdır.

- Amma Məhərrəmlik ayın-da daha caiz olmazmı ki, siz müsəlmanlığın, Quranı təbliğ edəsiniz, nəinki digər dinləri?

- Gəlin Quranı qayıdaq. "Qi-yamət" surəsində yazılır ki, Ya Məmməd, sən onlara desən də, deməsən də inanmazlar. Ölülər ki, dirilib həyata qayda-caqlar. Onlar üçün özünü öldürməyə nə ehtiyac var? Allahın niyyəti odur ki, ölümü aradan qaldırsın. Mənim həyat yoldaşım özü. Amma mən inanıram ki, Allah onu həyata qaytaracaq. Bu kitabda ölen əzizlərimiz haqqında bütün suallara cavab var.

- Siz indiya qədər nə qədər adama bu təbliğati aparıbsınız?

- Şəxşən mən gündə bir-iki saat yolda, tanış-bilişə, qo-hum-qonşuya danışıram, sizin kimi yolda rastlaşdırılara sözümüz deyirəm. Əlbəttə, birinci istardım ki, mənim qohumlarım xilas olsunlar.

- Nədən xilas olsunlar?

- Yəni geləcəkdə yer üzündə əbədi yaşınlıqlar, ölümsüzlüyə qovuşsunlar. Bununun da gərək insanın inamı olsun. Həmin həyatda qocalar cavanlaşacaq, aqsaqqal ceyran kimi həppanacaq, korlan gözleri açılacaq, qəbirlərdə olanlar çıxaçaq, heç kim "xəstəyəm" deməyəcək, ölkənin zəmili bol məhsul verəcək. Belə həyati Allah biza vəd edir. Məger bu, pis şeydir?

Dərinden maraqlandığımı görüb çantasından bir jurnal da çıxarı:

- Bele bir jurnalımız da var: "Yaradan və onun niyyəti". Bismi-jurnallar satışı yoxdur, kim istəsə, getiririk. İstəsəniz sizə

da getirə bilirik. Həqiqət odur ki, bütün insanlardan yalnız saləh-lər xilas olacaq.

- Bu vaxta kimi nə qədər adəmin xilası istiqamətində nəticə əldə edibsiniz?

- Bəz kimiçik ki? Biz yalnız deyirik. İnsan həqiqətə gəlməlidir. Elə adamlar var ki, siqaret çekir, oğurluq edir, içki içir. İstenilən din təbiyəyə çağırı. Bizim dində hamı bir yerə cəm olacaq, bir ailə kimi olacaq. İstəsəniz size saat verərik, sayta girib özünüz məlumat toplayırsınız.

Bundan sonra həmin saytin adını təqdim edir:

- 600 dildə çıxan saytdır. Özünüz baxın, görün kimik. Bi-zə deyirlər "Yehovanın şahidləri". Ancaq özünüz arasında bilərsiniz ki, bunlar necə insanlardır.

- Siz bir kalma ilə özünüza necə insanlar deyardiniz?

- Bütün insanları sevirik. Biz hər kəsa hörmət qoyuruq, onları sevirik, bizi təhqir, tənqid etsələr da.

- Hətta erməniləri də?

- (Bir anlıq duruxur) İndi erməni... O, artıq Allahın işidir. Hər kəsin cazası verilecək.

- Erməni Azərbaycanın torpağını işğalda saxlayır, deməli, sizin dininiz onları da sevməyi təlqin edir?

- Torpağın üstündə qan tökmək düzgün deyil. Allah özü erməniləri cəzalandıracaq. Suriyada insanları bir-birini qırır, Allah bunu isteyərdim?

- Yəni deyirsiniz gözləyək, erməniləri sevməyə başlayaq, günün birində Allah erməniləri cəzalandırsın və torpaqlarımı-z qaytaraq?

- Yox, biz elə şeylərə qarışmırıq. Biz sülhsevar insanlarıq,

cənnət də olacaq. Allahın niyyətini Adəm və Həvvə pozdu, ale-mi bir-birinə vurdu.

- **Yehova ilə əməkdaşlıq edən hansı dini cərəyanlar var? Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi-nə, Şeyxliislama münasibəti-niz necadır?**

- Bilirsiniz, maddi mənfəetini güden insanlara bu din sərf eləməz. Biz pulsuz-təmənnasız fəaliyyətdəyik.

- **Bütün günü insanlar arasında təbliğat aparsınız. Bəs bunun qarşılığı verilmir?**

- Bu, mənim Allaha olan borcum, məhəbbətimdir. Sənə de-sələrə bu binanı partladacaqlar, qonşularına xəber verməzsən? Bu din mənim həyatımı dəyişib, burada bütün suallarıma cavab tapmışam. İstəyirəm bütün insanlar da xilas olsun. Amma mənim oğlum işləyir, bu xanımın özü gecə-gündüz işləyir, telebə-timizi ödayırıq. Bu fəaliyyətimiz isə təmənnasızdır. Pis adama oləcəyi barədə xəbəri çatdırma-dığın zaman onun qanı sənən üzərndədir. Bax, bəzən ona gəre bu xəbəri çatdırırıq.

- **Amma müsəlmanlar içərisində sizin fikirlərinizin geniş qəbul olunacağı bir az inandırıcı görünmür...**

- Yox, niye ki. Hətta Quranı yaxşı oxuyanlar bizi daha yaxşı başa düşür. Allah Musaya dedi qarşında iki yol var: həyat və ölüm. Yer-göy şahid tuturam, həyati seçin ki, siz və övladınız yaşaya bilsin. Deyək ki, qarşida nəhəng market var, onun yürüsi var. Bu dünyanın yürüsi Allahdır. O bizi xoşbəxt olmaq üçün yaradıb. Biz gün xoşbəxt deyiliq. Bir halda ki, mən xəstələnib ölüb-gedirəm, mənim həyat yoldaşım dünyasını dəyişib, başqa əzizlərimizi itiririk, biz xoşbəxt deyiliq. Bu gün kiməsə etibar etmək olmur. Bax, bu, dəhşətlidir...

Sonda xanımdan elindəki kitabın fotosunu çəkməyi xahiş edirəm. Razılaşır...

Arayış üçün: Yehovanın şahidləri (Jehovah's Witnesses, 1931-ci ilə qədər "Müqəddəs Kitab tədqiqatçıları" icması adlanıb) beynəlxalq dini təşkilatdır. Təşkilatın özünün hesablamalarına görə, 2011-ci ilə dünəndə üzvlərinin sayı 7 milyon 700 min nəfər yaxındır. Azərbaycanda bu təşkilatın müxtəlif bölgələrde, o cümlədən ölkənin ikinci böyük şəhəri Gəncədə tərəfdarları var.

On təhlükəlisi odur ki, "Yehovanın şahidləri" Azərbaycanın qanunvericiliyinin əksinə olaraq hərbi xidmətdən imtinani təbliğ edirlər. Bu barədə vaxtilə ilahiyatçı professor Rafiq Əliyev də narahatlığını ifadə etmişdi. "Onlar insanın elinə silah götürməsini günah sayırlar. Buna baxmayaraq, o zaman "Yehovanın şahidləri" dini icmasının qeydiyyatını lağv etmək mümkün olmadı", - deyə o bildirmişdi.

Belə... Sonradan xanımların təqdim etdiyi saytin ünvanına da daxil oldum. Tamamilə doğru deyirmişlər, sidirgi təbliğat gedir... Xristianlığın protestant qoluna aid olan və özlərini məsihçilər sayan "Yehova şahidləri" icmasının üzvlərinin Azərbaycanda fəallaşlığı, onların hem də təhlükəli cərəyan olduqları barədə əvvəller çox yazılıb. Ancaq ya təhlükə töbü-keib, ya da bu cərəyanın ciddi dayaqları var ki, belə ürəkləniblər və rahat şəkildə fəaliyyət göstərir, üstəlik, tanımadiqları insanları ofislərinə dəvət edirlər...

□ **Elsad PAŞASOV**
FOTO: "YM"

Müxalifət 2014-ü Uğursuz il hesab edir

Partiya liderləri ili pessimist əhval-ruhiyyə ilə yola salır

Arif Hacılı

Sərdar Cəlaloğlu

İqbal Ağazadə

2014-cü ilin başa çatmasına sayılı günlər qalıb. Tarixə qovuşmaq üzrə olan bu ilin Azərbaycanda siyasi baxımdan sakit keçdiyi məlumdur. Müxalifət partiyalarının ili nece yekunlaşdırıldıqını öyrənmək üçün onların bir neçəsi ilə əlaqə saxladı.

Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacılı bildirdi ki, 2014-cü il siyasi partiyalar üçün uğurlu il olmadı: "2014-cü il ümumiyyətlə Azərbaycan üçün ağır bir il oldu. Əvvəla, bu il ərzində Qarabağ probleminin həlli istiqamətinə yənə də hər hansı bir irəliləyiş olmadı. Azərbaycanda demokratik islahatlar aparılmadı, ölkədə hər hansı iqtisadi islahatlar baş vermedi. 2014-cü il həm də Azərbaycan tarixində siyasi hebslerin tügən etdiyi il kimi qalacaq. Bu il ərzində ölkədə siyasi mehbəslərin sayı rekord həddinə çatdı. Təbii ki,

əgər Azərbaycanda durğunluq olubsa, bu o deməkdir ki, partiyalarda da durğunluq olub".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə isə dedi ki, 2014-cü il əvvəlki illərdə fərqlənməyib: "Siyasi partiya siyasi proseslərin dinamikası, ictimai-siyasi aktivlik olan illərdə nələrse qazanır. Cəmiyyət bir susqunluq içindədir, proseslər bu şəkildə davam edir, bizim uğurumuzdan danışmaq olduqca çötdür. Ola biler ki, 5 üzvümüz artıb, 3 üzvümüz azalıb, nə bilim yeni rayon təşkilatı yaratmışq və sair. Bunlar göstərici deyil. Ümumi cəmiyyətin ab-havasından çıxış edərək deyirəm ki, 2014-cü il partiya üçün yadda qalan, cəmiyyətə töhfə veren il olmayıb".

□ Etibar SEYİDAĞA

Dekabrin 18-də jurnalist-publisist, fəal ictimaiyyətçi xanımlardan olan Mehriban Vəzirin ad gündündür. Onun 57 yaşı tamam olur. Biz də Mehriban xanımla əlaqə saxlayıb həm doğum gününü təbrik etdik, həm də bu özəl günlə bağlı qısa təəssüratını aldıq.

Bir çox xanımlar var ki, öz doğum günlərinde yaşının üstüne bir yaşı gəldiyi üçün kədər hissi keçirir. Ancaq Mehriban Vəzir, əksinə, dünyaya gəldiyi və bu günlər üçün şükrür etdiyi deyir: "Doğum günü elə bir şeydir ki, insanın düşüncəsi bu günlə bağlı bir mənəmlidir. Hər yaşı dövründə bir cür olur. Yaşa doluqca fikirlərimiz dəyişir, inkişaf edir. Bu gün mənim doğum günüm digər doğum günlərimdən fərqlənir. Fərqli hissələr keçirirəm. Bugünkü hissəm Allaha şükranlıq hissədir. Hər bir insanın dünyaya gəlməsi, var olması, fəaliyyəti Allahın təqdiridir. Mən bu gün o təqdirdə bir şükranlıq, razılıq hissə keçirirəm. Allahımı şükür edirəm ki, məni dünyaya gətirib. Niyə gəlmisəm, missiyam nədir, bunu ən yaxşı Allah bilir. Hazırkı duyğularım, sadəcə olaraq, məmnunluq və şükürdür".

Mehriban Vəzir doğum gününü qeyd etdi

"Fərqli hissələr keçirirəm..."

Mehriban xanımdan xüsusən umduğu, gözlediyi bir təbrikin olub olmadığını da soruşduq. Xüsusi bir təbrik gözləmədiyini dedi: "Çox təbrikler alıram. Gözlediyim xüsusü bir təbrik, mükafat yoxdur. Dostlarım sağ olsunlar ki, mə-

ni unutmadılar, tək qoymadılar. Bu da mənə çox böyük sevinc hissi yaşıdır. Hər bir təbrik mənim üçün çox dəyərlidir. Hər şeydən, hər kəsdən razı Yam. Hətta tanımadığım mənimən belə təbrik mənim ən böyük mükafatımdır".

□ Günel MANAFLİ

AMİP katibi Elşən Mustafayev təmsil etdiyi partyanın 2014-cü ildə əsasən beynəlxalq əlaqələrde uğurlarının olduğunu bildirdi: "2014-cü il AMİP-in beynəlxalq əlaqələrində uğurlar olan idir. AMİP Avropa Xalq Partiyasına uzun müddətdir üzv olmaq istəyir və üzvlüyün rəsmiləşməsi üçün bu il mühüm addımlar atılıb. 2015-ci ildə üzvlük rəsmiləşəcək. Bele bir mötəbər tribunada Azərbaycandan hələ heç bir partiya təmsil olunmur. İlk təmsil olunan partiya AMİP olacaq. Partiyamızın lideri Etibar Məmmədov Beynəlxalq Demokrat İttifaqında növbəti müddətə müavin seçildi. Bu da 2014-cü ildə uğurlarımızdan biridir.

Daxili siyasetdə isə 2014-cü ili 2013-cü ildən dəha zəif, daha durğunluq dövrü kimi xarakterizə edə bilərik. Hesab edirəm ki, bunu bütün siyasi partiyalara aid etmek olar. 2014-cü il ərzində ölkə əhəmiyyətli heç bir böyük siyasi tədbirlər, proseslər olmayıb. Ölkədə siyasi aktivlik, prosesin olmasına AMİP-in və digər partiyaların da siyasi fəaliyyətinə təsirini göstərib. Adətən həmişə prezident seçkilərindən sonra siyasi baxımdan çox süst olur. Süstlük isə partiyaların da fəaliyyətində istər-istəməz özünü göstərir. 2013-cü il prezident seçkilərindən sonrakı ilin partiyaların fəaliyyətində süstlüklə keçəcəyi gözlənilən idi. Süstlük bizi də təsir edədi. Ümumilikdə isə 2014-cü il fəaliyyətimizə ortadan bir qədər aşağı çıxış edərək deyirəm ki, 2014-cü il partiya üçün yadda qalan, cəmiyyətə töhfə verən il olmayıb".

□ Etibar SEYİDAĞA

**Böyük güce qarşı
başqa mübarizə
üsulu varmı?**

Hüseynbala SƏLİMOV

Bu günlərdə Pakistan'da baş vermiş büyük terror aktı gişan ki, heç kimi bigana qoymadı - xəbəri eşidən kimi insanlar sarsıldılar. Xüsusən də ölümlərin arasında yüzdən artı ugşaq olması xəbəri təsirləndirici idi...

Təbii ki, terror bu günün, dünənin işi deyil. Nəzərəalsaq ki, terror birinci dünya müharibəsinə tekan vermişdi, bunun nece ciddi bir problem olduğunu dərk etmək bir o qədər asan olar.

Amma terror bütün ciddiliyi ilə bizim qarşımızda 11 sentyabr hadisələri zamanı dayandı. Hərçənd ki, bu vaxta qədər hətta Azərbaycan da böyük və sarsıcı terror problemini yaşamışdı - metroda baş vermiş terror nəticəsində onlara insan hələk olmuşdu...

Amma etiraf etmək lazımdır ki, terror bir ciddi siyasi vektor kimi dünya siyasetinə məhz 11 sentyabrda daxil oldu. O vaxt bu hadisənin siyasetçilərə fürsət verdiyini düşünənlər də tapıldı. Bəlkə də ona görə ki, kommunizmdən sonra terror qlobal siyasetin bir nömrəli problemi elan olundu...

Amma kommunizm kimi terroru yenilətmək mümkün olmadı. Hətta məlum oldu ki, bir nömrəli terroru elan edilən Bin Ladenin ölümü də bu fenomene "dayanı" demək iqtidarındır deyil.

Bir vaxt Taliban necə peydə olmuşdusa bir gün də IŞİD meydana çıxdı. Ona görə də bəşəriyyət terrorlu dünyada yaşımağa alışmaqdan savayı bir yol tapmadı - bu dünyani elə belə də qəbul etmək lazımdır, bir növ alışmaq lazımdır, çünki dünya ölkələri hələ bu hadisəyə qarşı immunitet formalasdırıbilməyiblər...

Təbəbetdə xərcəng nedirse, siyasetdə də terror odur. Həkimlər xərcəngə qarşı elac tapa bilmədikləri kimi, terrorun da hələ çərəsi yoxdur. Bu vaxt qədər bəşəriyyət xərcəngdən qorunmağın yalnız bir yolu bilir. Bu da sayıqlıqdır. Terror da yalnız sayıqlıq tələb edir. Yalnız sayıqlıqla terrorun qarşısını almaq, onu bir növ zərərsizləşdirmək mümkün ola bilər.

O, ümumi mənada bir zor anlayışını getirir siyasetə. Ləğvələr bu zor tam olmasa da təxminən öz ünvanına qarşı yönəldirdi. Məsələn, rusiyalı inqilabçılar bir neçə dəfə çara qəsd etmək istəmişdilər.

Onların ünvanı, hədəfi çarın özü idi. İngilabçıların heç ağıllada gəlmirdi ki, məktəblər, liseylər hücum etsinlər, insanların, dinc insanların toplaşdıqları yerlərə partlayıcı maddə qoysunlar. Yox, onlar belə etmirdi. Belə düşünmürdü.

Amma indi terror da dəyişib, o da xəbislişib. Bir də görürsen ki, hansısa terror təşkilatı idmançıları hədəf götürür və ya usaqları girov götürür...

Terrorun mahiyyətində də guya ki, "edalet" axtaranlar var. Onlar deyir ki, guya ki, böyük dövlətlər bacara bilməyen milletlər terror yolu tutur. Nə demək olar bu haqda? Tamam absurdur. Qoy, həmin millətlər dünyani öz işlərinin haqq oludunu inandırınsınlar. Onlar bunu istəmir, ya da bacarmırlar və durub usqları, qadınları hədəf seçirlər...

2014-cü ildən artıqdır ki, siyasetdən yazırıq. Soruşsaydilar ki, bu illər ərzində hansı siyasi təlim size dəha çox təsir edib, düşünmədən Mahatma Qandinin təliminin adını çəkərdik. Bəlkə də bu təlim bizim bütün həyatımızı dəyişdi - bunda müsbət tərəflər də oldu, mənfi cəhətlər də... Amma zorsuz mübarizə təlimi və zorla əməkdaşlıq etməmək nəzəriyyəsi bəlkə də 21-ci əsr insanların xarakterinə uyğun olan ən aktual siyasi cərəyandır...

Düzdür, bütün ömrü boyu zorsuz mübarizəni təbliğ edən Qandinin özü son anda hindli ekstremistin hücumuna məruz qaldı və aldığı yaralardan da vəfat etdi...

Hələ onu demirik ki, beynəlxalq tədqiqatlara göre Qandinin vətənidən bu gün hər daqiqədə onlara qadın zorlanır. Təbii ki, bunlar çox düşündürücü faktlardır. Amma onlar zorsuz müqavimət təliminə kölgə salmaq iqtidarındır deyil.

Ona görə ki, bu təlimin məntiqi qarşısında acizdirlər. İndi ən aciz hakimiyyətlərinə belə əlində böyük tezyiq və təqib arşinalı, böyük silah-sursat cəmləşib. Ona görə də güclər qeyri-bərabərdir. İnsanlar öz hakimiyyətlərinə qarşı zor müstəviində mübarizədə acizdirlər. Belə olan halda nə etmək olar? Təbii ki, ən düzgün yol hakimiyyəti başqa mübarizə müstəvisinə - zorsuz mübarizə müstəvisinə çəkməkdir. Mahatma daim bunu təbliğ edirdi...

Bəziləri deyir ki, guya terror da bu zərurətdən yaranıb - guya ki, qeyri-bərabər və gücləri terrora müraciət etməyə vadardır...

Amma bu da növbəti absurdur. Zorsuz müqavimətdən fərqli olaraq güc daha böyük gücün, daha böyük təzyiqlərin, daha böyük təqiblərin meydana çıxmına səbəb olur. Bunu ən azı bir əsrlik təcrübə göstərir. Bir əsr isə heç də az vaxt deyil...

Dış çöpleri

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

YAP etrafında bir dəstə süni, dibçek və inkubator sistemi ilə yaradılmış gənclər təşkilatları da fırınır. Bunlar yırtıcı balıqların böyrünə yapışib okeanda üzən, yırtıcının yediyinin qalıqları ilə dolanan parazitlər, xirdə balıqlardır. Təbiətdə bunların növüri çoxdur, quruda yaşayanları da var. Misal üçün, Afrikada bəzi cupbulu quşlar vardır, onlar timsahların dişlərini təmizləyirlər. Bizim yapışt gənclər təşkilatları da bir növ dış çöpü rolunu oynayırlar - rejim hansısa müxalif canını basıb yeyəndən sonra arada qalan artıqları təmizləyirlər.

Bu baxımdan, rejimin Azerbaycan Gənclər Fondu adında təşkilat qayırmazı, her il yapışt gənclər təşkilatlarına çoxlu pullar vermesi təbidiir. Ele bu il də payızda yeni qrant layihələri üçün 2 milyon yarıml manata qədər pul ayırdıqları bildirdilər, gəncləri səslədilər ki, durmayın gəlin, yaxşı pul var. Təzəlikcə bu qrantların kimlərə, hansı təşkilatlara ayrılması AGF-nin <http://youthfoundation.az> saytında açıqlanıb. Mən də bu siyahıya baxıb həzz aldım, dedim, kərəminə şükür pərvərdigarə, bu cür gəncləri olan məməlekət basılmaz! Hətta təccübülüdür ki, niyə bu cür gənclər olan məməlekətdə indiyə qədər sabun istehsalı tənzimlənməyib, uca millətimiz kürəyini yenə "Hacı Şakir" sabunu ilə sürtür. Niyə axı? Nədən? Ümidvaram baş nazır Artur müəllim bu suala cavab verər, biz isə cənab prezidentdən qrant alan gənclərin bəzilərinə görə ataq.

Misal üçün, orda Tərxis Olunmuş Hərbçilərin Gəncləri Maarifləndirmə İctimai Birliyi (TOHGMİB) kimi əcaib adlı quruma 13 min 200 manat qrant ayrılib. Ona görə əcaib yazıram ki, məlum deyil qurumun şefi Emin Həsənli burda tərxis olunmuş zabitləri gənclərin maarifləndirilməsinə cəlb edir, yoxsa onları özü maarifləndirir. Pul verilən layihənin adı isə daha əcaibdir: "Gənc zabit gənclərin ali hərbi məktəblərə cəlb olunması". Əgər gənc zabitdirse, demək bu, hansısa ali hərbi məktəbdə oxuyub da be! İkinci dəfə oxutdurmaq isteyirlər? Bəs hamı oxumağa getsə Qarabağı kim alacaq?

Yaxud "Gənclərin Sosial Tərəfdalığı Mərkəzi" İctimai Birliyine (sədr Rüstəm Əliyev) "Vətəni sevək!" adlı layihə üçün 11.400 manat ayrılib. Əlbəttə, bu qədər yox, onun yarısını mənə versəydiłər vətəni gen-bol sevərdim.

Ümumiyyətlə, proyektlərin çoxu "Milletimizi, vətəni-mizi sevək, Qarabağı qoruyaq, dolma bizimdir, yaşasın Sarı gəlin!" tipində vətənpərvər proyektlərdir. Fikrimcə, bu, gənclərimiz haqda mənfi təsəvvürər formalaşdırır. Ele çıxır onlara pul, qrant verilməsə vətəni sevməzlər, dolma yemezlər, Sarı gəlini març eləməzlər ve saire.

Amma proyektlərin bəziləri vətəni sevmək hissindən də yuxarıda cövlən edir. Misal üçün, Gəncədə yerleşən "Gəncə Avropa Gənclər Paytaxtı 2016" İctimai Birliyinə 18.900 manat ayrılib - "Gəncə Avropa gənclərinin gözü ilə" adlı zarafatlı layihə üçün. Maraqlı isə odur ki, bu İB-nin sədrı Vəliyev Elmir Elmar oğlu adıyla qeydiyyatdan keçib. Belə çıxır ki, Gəncənin icra başçısı Elmar müəllim şəhərdə oğlundan başqa kimsəyə etibar eləmir, ona qrant da alır. Vay-vay... Neftin qiyməti bu qədər düşdürü? Kasıbçılıq bu dərəcədəmi at çapır?

Hələ bu harasıdır? AGF-nin rəhbər orqanı "Müşahidə Şurası" adlı qurumdur, bunun üzvlərindən biri isə Şahin Seyidzadə isimli şəxsiyyətdir. Və bu şəxsiyyət də "Gəncə-2016" adı altında bir layihə yazıb, 18.600 manat da bu qrant alıb. Yanlış oxumadınız: adam özü-özüne qrant verib!

Deputat Fuad Muradov da layihə yazıb 23 min manat alıb. Yoldaşlar, siz niyə belə xırdaçı oldunuz? Gözünüz niyə doymur?

İndi söz əlaqədar təşkilatlarındır.

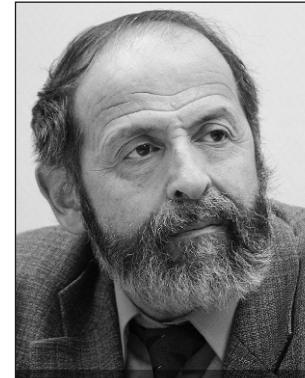
"Rusiya rublunun çöküşünün qarşısını iqtisadi metodlarla almaq mümkün deyil. Çare siyasi metodlardadır. Çünkü nəticələrlə yox, səbəblərlə mübarizə aparılmalıdır. Rublu nə möhkəmləndirə bilər? Sanksiyaların ləğvi. Sanksiyaların ləğvi üçün nə lazımdır? Sanksiyalarla səbəb olan siyasetin dəyişdirilməsi. Savaşa, talana, yalana son qoymaq gərəkdir". Bu fikirləri rusiyalı politoloq Boris Vişnevski ölkəsindəki siyasi-iqtisadi durumla bağlı son məqaləsində yazıb.

sa alınar. Bu durum Rusiya ilə yanaşı Avropa Birliyi üçün də münasibdir. Çünkü tətbiq edilən sanksiyalar, eləcə də neftin qiymətinin sūni şəkildə azaldılması ilə Rusiya iqtisadiyyatının çökəmisi Avropa ölkələrinə də ziyan vurur. Rusiya ilə ticarət. Almanıyanın "Die Welt" qəzeti yazar ki, rəsmi Brüssel Ukrayna prezidenti Pyotr Poroşenko ilə görüşdən imtina edir. Bugündə Poroşenkonun Brüsselə səfəri gözlənilir. Rusiya səfər ərefəsində təhligat maşının arxiv işe salıb. Rusiya qaynaq-

Avropa Birliyi-Kremli

yaxınlaşmasında qarşı

Kiyev-Washington ittifaqı

Boris Vişnevski:
"Savaşa,
talana, yalana
son qoymaq
gərəkdir"

Rasim Musabəyov:
"Rusiya iqtidarı
öz yarıtmaz
siyasetinin
qurbanı olacaq"

daladığımız faktorlara göre dəstək verməkdə maraqlı deyil. Putin açıq deyir ki, mən Donbasdan elimi çekirəm, ancaq Rusiya Avropa-yaya daha qaz satmayacaq, qoy Avropa Ukrayna təbii qazı ilə keçinsin. Bunun qarşılığında Putin yalnız Krimi isteyir. Bu şartlərlə heç kim razi deyil - ne Ukrayna, ne Avropa Birliyi, təbii, nə də ABŞ. Qərb Rusyanın Krim-dan tamamilə çıxmamasını istəyir. Krimdən çıxmak qərarı isə Putin üçün intihara bərabərdir. Bir sözlə, Rusiya özünü böyük tələye salıb".

Bu arada Rusiya ile Avropa Birliyi arasında gizli danışqlar getməsi haqqında xəbərlər yayılıb. Ehtimal edilir ki, Avropa Birliyi Rusiyani Ukraynanın şərqindən, geləcəkde isə Krimdən geri çəkəcək. Kiyevin israrlı davranışlarına görə Ukrayna ilə Avropa Birliyi arasında bir qədər soyuq münasibətlər yanadığını da iddia edənlər

ları iddia edir ki, Avropa strukturlarının bəzi liderləri Ukrayna prezidenti ilə görüşdən imtina edib. Bu sırada Avropa İttifaqının sədr Jozé Manuel Barrozonun da adı çəkilir. Politoloq Rasim Musabəyov hesab edir ki, durumu Rusyanın təqdim etdiyindən çox fərqlidir: "Avropa Komissiyasının yeni sədr Lüksemburqun keçmiş baş naziri Jan-Klod Yunker hələlik vəzifəsinin icrasına başlamayıb. Köhnə sədr Barrozo isə belə demək mümkünsə, artıq keçmişdir - onun Avropa Komissiyasının rəhbəri postunda artıq 2 həftəsi qalıb. Ona görə də onunla danışqların önəmlini olacaq, hansısa gələcək qərarlara təsir edə biləcəyini düşünürəm.

Barrozo indi hər hansı vəd vermək və o vədleri yerinə yetirmək imkanında deyil. Avropa Birliyində Normand dördlüy adlı format var. Bu formatda Ukrayna prezidenti Petro Poroşenko, Rusiya prezidenti Vladimir Putin, Almanıyanın kansleri Angela Merkel və Fransa prezidenti Fransua Olland daxildir. Bu formatda danışqlar davam edir. Bir neçə gün önce Fransua Olland Qazaxistən səfərindən dönerən Moskvada Putinle görüşdü, ardınca Merkelle telefon danışqları oldu. Davamlı olaraq Petro Poroşenko ilə temaslar var. Rusiya anlayır ki, Qərb sanksiyaları ölkəni çökdürür. Ona görə də hansısa çıxış yolu tapmağa çalışırlar. Ancaq çıxış yolu tapmaq o qədər də sadə məsələ deyil".

□ Aygün MURADXANLI

Rusya prezydenti Vladimir Putin dekabrin 18-də növbəti mətbuat konfransını keçirib. Rusya telekanallarında birbaşa yayılanan mətbuat konfransında Qərbin Rusiyaya qarşı maliyyə-iqtisadi sanksiyaları və ölkənin üzləşdiyi böhranla bağlı məsələlərin ön planda olduğu diqqəti çəkib.

Rusya prezydenti əvvəlcə qeyd edib ki, ölkə getdikcə daha ciddi müdafiə olunur. ""Soyuq müharibe" vaxtında olduğu kimi indi də Qərb ölkələrinin səməsində Rusiya hərbi təyyarələri peyda olub. İndi də iqtisadi böhranla üzləşsiz. Qərbe deyə bilərsiniz ki, Ukraynaya iddiyanız yoxdur?", - sualına prezydent V.Putinin maraqlı cavabı olub: "Sual görə təşəkkür edirəm. Rusiya getdikcə daha ciddi müdafiə olunur. Bizim Qərb tərəfdəşlərimiz bundan qıçqlanır. Bax, siz strateji aviasiyanın uçuşlarından danışırsınız. 90-ci illərdə biz belə uçuşlara tamamilə son qoymuşuk. Amma Amerika aviasiyası əvvəller necə uçurdusa, elə indi də o cür uçur. Ni-yə? Biz də bii neçə ildir ki, belə uçuşları bərpə etdik. Buzim cəmi 2 xarici hərbi bazamız var, Tacikistanda və Qırğızistanda... Onların hər ikisi terror mərkəzlərinin yaxınlığındadır. ABŞ-in isə Avropadakılardan da daxil olmaqla, çoxlu hərbi bazaları var. Belə olan halda kimdir özünü aqressiv aparan, biz, yoxsa ABŞ?.. Raketdən Müdafiə Sistemləri haqda razılaşmanın kim pozub? ABŞ... Biz onlara bu sistemlərin genişlənməsinə irad tutanda, deyirlər ki, öz işinizi meşğul olun. Amma biz milli maraqlarımızın təmin olunması şərtlə hamı ilə əməkdaşlığı hazırlıq".

Putin həmçinin deyib ki, Kremlədə siyasi intriqalar yoxdur və Rusiyada dövlət çevrilişi ola bilməz: "Hakimiyəti xalqın əsas hissəsi dəstəkləyir". O,

Rusiyadakı böhrandan danışan V.Putin deyib ki, böhranın səbəbinin yalnız 30 faizi Qərbin sanksiyalarıdır: "Biz ya müstəqil iqtisadiyyat yaratmalyıq, ya da mehv olmalyıq". O, həmçinin bildirib ki, Rusiyadakı böhran Krıma görə intiqamın nəticəsi deyil: "Bu, Berlin divarından sonra Rusiyaya qarşı davam edən məkrli planlardır... Berlin divarı söküldən sonra Qərb dayanmadı, divarı Rusiyaya tərəf getirməye başladı. PRO sistemləri belə divardır".

Putinin sözlərinə görə, Ukraynada Kiyev cəza əməliyyatları aparır: "Orada döyüşən ruslar könüllülərdir, pul almırlar. Biz

da vurğulayıb: "Uzağı 2 ilə Rusiyadakı böhran aradan qalxaçaq. Amma bundan əvvəl də baş verə bilər. Merkezi Bankın və dövlətin ehtiyatları var".

Putinin fikrincə, biznes də daxil olmaqla, fəaliyyətdən asılı olmayaraq, vətəndaşların əsas təminatçısı yalnız güclü Rusiya dövləti ola bilər: "Pulların xaricdən getirilməsi qərarının heyata keçirilməsinə şəxslən özüm nəzarət edəcəyəm. Bu addım sərvətin leqallşdırılmışdır... Valyuta alverçiləri Rusiya bazarının legal iştirakçılarıdır. Öz xeyirlərini güdürlər. Mən onlarla telefonla da danışıram".

"Uzağı iki ilə Rusiyadakı böhran aradan qalxaçaq"

Rusya prezydenti mətbuat konfransı keçirib, ölkədə dövlət çevrilişi ehtimalından, ABŞ hərbi bazalarından və böhranın səbəbindən danışıb

Ukrayna prezydenti Viktor Yanukoviçin devrilməsində Qərbin birbaşa iştirakı olduğunu vurğulayıb: "Maydanda "perəşki" paylamaqdan sonra Avropa perspektivi haqda boş vədlərə keçidilər". Onun fikrincə, Ukrayna ərazi bütövlüyünü bərpə etmək isteyirsə, oradakı adamları hörmət etməlidir.

Rusya prezydenti həmçinin vurğulayıb ki, xarici qüvvələrle

əlaqəsi olan şəxsləri müxalifət adlandırmaq olmaz: "Hakimiyətə münasibətindən asılı olmayaraq, bütün siyasi qüvvələr vətənpərvər olmalıdır".

Suallara cavabında o, "Yukos" neft şirkətinin keçmiş sahibi Mixail Xodorkovski barədə də danışıb: "Xodorkovski mənə yazdığı əfv ərizəsində "Anam xəstədir", - yazdı. Mən də azad etdim. Vətəndaş kimi siyasetlə

məşğul olmaq onun öz işidir".

Putin Minsk sülh danışığı rı haqda isə belə deyib: "Ateşkes xətti protokolunu Moskva ve Kiyev imzaladı. Donetsk isə imzalamadı. Yeni ile qədər bütün əsirler azad olunmalıdır". O, həmçinin deyib ki, Kiyevin ehtiyacı olsa da, Donetskən kömür alırmı. Çünkü bank sistemi işləmir. Poroşenko isə sülh istəyir, amma ətrafi ona mane olur.

vasitəciliyə hazırlıq". Ukraynalı jurnalıstanın kəskin suallarına və Ukrayna təyyarəcisi Savchenkonun azad olunması ehtimalına cavab olaraq isə dövlət başçısı bildirib ki, o, jurnalıstların qətlində ittihad olunur.

Rusya prezydenti həmçinin vurğulayıb ki, Brüsseldə, Avropa Birliyindəki bürokratiya Rusiyadan da pisdir. O, Rusyanın tezliklə böhrandan çıxacağıını

dırlar və vəziyyətdən çıxacaqlarını bildirirlər. Bu vədlərə baxmayaraq, indiki böhran Rusiya üçün daha ağır nəticələrə gətirib çıxaraçaq. Rusiya 1998 və 2009-cu illərdə iqtisadi böhranla üzləşəndə indiki kimi ağır siyasi izləyəsiyada deyildi. Rusiya Krımı işgal edib, Ukraynanın şərqindəki separatçılara kömək edir, üstəgəl, Qərbin sanksiyaları ilə üz-üzədir və neftin qiyməti aşağı enməkdə davam edir. Putin Krımı işgal edəndə, daha sonra Ukraynadaki separatçılara dəstək verəndə eyforiya dövrünü yaşayırdı, Rusyanın reytingi kelleçarxa qalxmışdı. Ancaq ağıllı siyasetçi bunun hansı fəsadlar verəcəyini də düşünməli idi. Dünən ona el çalan, "molodes" deyən ruslar bu gün ağır iqtisadi və sosial vəziyyətə görə ondan hesab isteyəcəklər. Əlbətə, o zərbən öz üzərindən yayanırmış məqsədile ilə dostu baş nazır Dmitri Medvedevi istefaya gönderib yeni hökumətin formalasdırılmasına yaşılış işq yandıra bilər. Ancaq hamı bilir ki, Rusiyada bütün proseslərə Putin nəzarət edir. Krimi Medvedev yox, Putin işgal edib".

E.Sahinoğlu Rusiyada qiyamət artımının vətəndaşların maaş və pensiyalarına mənfi təsir edəcəyinə emindir: "Rusiya hökumətinin iqtisadi böhrandan necə çıxacağına dair konkret planı yoxdur. Rəsmilər son ağır vəziyyəti 1998 və ya 2009-cu il böhranlarına oxşa-

Siyavuş Novruzov: "Rusyanın parçalanması nəinki Azərbaycan, onu əhatə edən digər dövlətlər üçün də ciddi təhlükədir..."

"Təbii ki, neftin qiymətinin düşməsinin Azərbaycana da ziyanı var. Amma ümumilikdə vaxtında əzaq-görənliliklə atılmış addımlar Azərbaycanı bu proseslərdən sıyrılmış olacaq. Cənab prezyident de Sabirabaddakı çıxışında qeyd etdi ki, neftin qiymətinin aşağı düşməsi Azərbaycan vətəndaşlarının həyatına təsirini göstərməyəcək, çünki dövlətin kifayət ehtiyatı var".

YAP icra katibinin müavini, deputat Siyavuş Novruzov bu fikirləri neftin qiymətlərinin enmesi şəraitində şimal qonşumuz Rusyanın dərin böhranla üz-üzə qaldığı şəraitde Azərbaycanı gözləyən fəsədlər haqda "Yeni Müsavat" a dənışarken bildirdi. Novruzov gümən etmir ki, Rusyanın parçalanması ölkəmizin maraqlarına uyğundur: "Rusyanın parçalanması nəinki Azərbaycan üçün, onu əhatə edən digər dövlətlər üçün də ciddi təhlükədir. Biz Rusyanın ərazi bütövlüyünü tanıyıraq. Rusyanın stabil bir ölkə kimi qalmışında - Ermənistani çıxməq şərtlə - digər qonşularımızla da həmçinin maraqlılığımız. Bu proseslər bizim xarici siyasetimizin əsas prioritetlərindən Yeni böyük-küçüklilikindən asılı olmayıraq, o dövlətlərə qarşılıqlı şəkildə münasibətlərimizi qor-

laşdırmağa çalışıdı. Gömrük ittifaqı ilə Avrasiya İqtisadi Birliyinin perspektivi də şübhəli göründür. Bunun nəticəsidir ki, Rusyanın müttəfiqi Belarusun prezidenti Aleksandr Lukaşenko hökumətin toplantısında başqa bazarlar axtarmağın vacib olduğunu bildirib. Lukaşenko Kremli qəzəblidir. Çünkü Rusiya hökuməti daxili bazarı Belarusun əsas malları üçün bağlayıb. Bu isə Gömrük İttifa-

qının başlıca şərtinə ziddir. Nəticədə Belarus yenidən Rusiya ilə sərhəddə gömrük xidmətini bərpə etməye məcbur olub".

E.Sahinoğlu Rusiyada qiyamət artımının vətəndaşların maaş və pensiyalarına mənfi təsir edəcəyinə emindir:

"Rusiya hökumətinin iqtisadi böhrandan necə çıxacağına dair konkret planı yoxdur. Rəsmilər son ağır vəziyyəti 1998 və ya 2009-cu il böhranlarına oxşa-

da vəziyyətdən çıxacaqlarını bildirirlər. Bu vədlərə baxmayaraq, indiki böhran Rusiya üçün daha ağır nəticələrə gətirib çıxaraçaq. Rusiya 1998 və 2009-cu illərdə iqtisadi böhranla üzləşəndə indiki kimi ağır siyasi izləyəsiyada deyildi. Rusiya Krımı işgal edib, Ukraynanın şərqindəki separatçılara kömək edir, üstəgəl, Qərbin sanksiyaları ilə üz-üzədir və neftin qiyməti aşağı enməkdə davam edir. Putin Krımı işgal edəndə, daha sonra Ukraynadaki separatçılara dəstək verəndə eyforiya dövrünü yaşayırdı, Rusyanın reytingi kelleçarxa qalxmışdı. Ancaq ağıllı siyasetçi bunun hansı fəsadlar verəcəyini də düşünməli idi. Dünən ona el çalan, "molodes" deyən ruslar bu gün ağır iqtisadi və sosial vəziyyətə görə ondan hesab isteyəcəklər. Əlbətə, o zərbən öz üzərindən yayanırmış məqsədile ilə dostu baş nazır Dmitri Medvedevi istefaya gönderib yeni hökumətin formalasdırılmasına yaşılış işq yandıra bilər. Ancaq hamı bilir ki, Rusiyada bütün proseslərə Putin nəzarət edir. Krimi Medvedev yox, Putin işgal edib".

Ekspert deyir ki, Rusiyadakı durum daha çox qonşumuz Ermənistani qorxutmalıdır: "Tamamilə Rusiyadan asılı olan Ermənistani dəhər iqtisadi və sosial böhran gözələyir. Ermənistan Rusyanın yaxşı vaxtlarında diləngi gündündə yaşadı, hazırkı böhranda isə Kremlən nəsə gözləməsinə dəyiməz".

□ Cavid TURAN

Sadiq müsavatçı xanım, Müsavat Partiyasının Meclis üzvü Başxanım Abbaslı bugündə doğum gününü qeyd edib. Bu cəsaretli xanının yubiley yaşıdır. O, Müsavat Partiyasının tədbirlərində cəsarətli, sərt çıxışları ilə, həmçinin gəncləri davamlı şəkildə müdafiəsi ilə seçilir. Başxanım Abbaslı həm də başqanlıq keçmiş namizəd Tural Abbasının anasıdır. Doğum günü ərefəsində onların evində olub xanımı təbrik etdi və siyasetçi qadın mövzusunda söhbətləşdi.

Hərdən Tural Abbaslı da söhbətə qoşuldı. Söhbət isə hər dəfə qadın mövzusundan daha çox Müsavata yönəldi. Bu da səbəbsiz deyil- Başxanım müellime 22 ildir Müsavatın üzvüdür və son başqanlıq seçkisindən də narazı qalıb.

“1988-ci ildən hərəkatda yam. Amma Xalq Cəbhəsinin üzvü olmamışam. Müsavat yaranandan, bərpa olunandan da üzvüyəm, - deyir Başxanım müellime. Və siyasetə atılan qadının gününü təsvir edir: “Hər gün meydanda idim, Turalgil balaca idi onda, Pişəvəri adına məktəbdə oxuyurdular. Onları götürüb günorta gedirdim meydana, axşam oradan gedirdik evə. Gecə yarısına qədər ev işlərini görürdüm ki, səhər yenə meydana çatım. Həm də işləyirdim. Bütin günüm qacaqça da idim- məktəb, bazarlıq, ev... Kömür meydanında növbəyə dururdum, bazarlıq edirdim. Tək ana olaraq bu, əlbəttə, çətin idi. Mən işimi həmisi bölmüşəm ki, çatdırı bilim. İşlərim çok olduğuna görə hər birini vaxtında etmişəm ki, uşaqlara da vaxtım qalsın. İllərdir ki, bələyəm, hər seher tezədə dururam və hem özüma, həm evə diqqətliyəm. Deyirlər, qadın evə olanda qarğadır, çöle çıxanda göyərçindir, cəmiyyətdə olanda tovuzquşudur. Mən evdə qarğı olmaq istəməmişəm, nə qədər iş olsa da, həmisi geyimli-gemli, diqqətli olmuşam. Hə, mən dörd uşaqa qarşı da diqqətli olmuşam, hətta onları tədiri çörəyi ilə böyütmüşəm ki, sümükleri möhkəm olsun”. Tural Abbaslı müdaxile edir: “Hə, ona görə türmələrdə döyünləndə mən heç nə olmurdu”.

Müsavat Partiyasına gələndə isə onun 36 yaşıvardı: “Sərbəst düşüncəsi olan adam idim, özüm qərar verdim. Birinci Politeknik İnstitutu qarışdı, tələbələrlə birgə meydanda idik. Atam da keçmişdə Müsavatın üzvü

olub. Mənim fikrimdə bir partiya var idi- düzdür, dumanlı idi o fi-kirlər, atam da qorxurdu bizi danişmağa, amma təsəvvür var idi. Bir də xəbər yayıldı ki, İsa Qəmər Müsavat Partiyasını yaradı. Biz də bir neçə nəfər getdik, üzv olduq. Bir neçə aydan sonra üçüncü bərpa qurultayı keçirildi, mən orada nümayəndə olmuşam. O vaxtdan bu vaxt qədər partiyadayam. Baxmayaraq ki, bu uzun illər heç nəye nail ola bilməmişik... Səbəbin soruşuram. “Şəxsi fikrimdir, bəlkə də burada ambisiyalar var. Hakimiyyətin də burada çox böyük rolu var. Hakimiyyət istəməz ki, güclü müxalifət olsun. Bunun üçün çalışırlar ki, bir gərginlik yaratırsınlar və nail olurlar da....”

Başxanım Abbaslı partiyada gənclərin rolunun və gənclərə diqqətin azalmasından da gitəylərin: “Gənclərin həmisi gücü çox görsənib, amma onlara meydan verilməyib. Ta 2006-ci ildə Tural Müsavat Gənclər Təşkilatının sədri seçilənə qədər. Ondan sonra gənclər təşkilatında canlanma, inkişaf oldu. Ele bil partiya o gənciyin dalınca gedirdi, gənclik idi o partiyanın aparıcı qüvvəsi. Sonradan 2013-cü ildə o, sədrlidən getdikdən sonra vəziyyət yenə deyişdi və pisləşdi. İndi gənclik yoxdur partiyada, gənclər var, amma göze görünmür. Bir neçə gün evvəl başqan müavini Elman Fətəhəldan soruşurdu ki, hanı gənclər? Deyir ki, fikirləşir, çalışır, o istiqamətdə işimi ziqururuq. Nə vaxt quracaqlar? Gelən il parlament seçkiliyi ilidir, biz həle strukturumuzu formalaşdırma bilməmişik”. Söhbətin bu hissəsinə Tural Abbaslı artıq müdaxile etmir və bizə çay getirməyə gedir.

Başxanım müellimə isə eləvə edir ki, o, daim gənclərə dəstəyin tərfədər olub: “Hazırda gənclər tez-tez bizim evimizde

“Müsavatda olduğum üçün heç vaxt pesman olmamışam”

Yubileyini qeyd edən Başxanım Abbaslı: “Baxmayaraq ki, bu uzun illər heç nəyə nail ola bilməmişik”...

yığışırlar. Bura sanki ikinci qərargahdır. Tural üçün ayrıca iş otağı, kabinet də düzəltmişəm. Nə qədər kreslo da var. Kabinetin heç bir başqanın kabinetindən də pis deyil”.

Başxanım müellimə partiyanın içinde daim feal olduğunu bildirsə də, yüksək kürsüyə iddiə etmədiyini da vurğulayıb: “Əvvəl Səbayəl rayonunda dördüncü özəyin sədri olmuşam. Divan üzvlərinin eksəriyyəti, hətta sizin baş redaktorunuz Rauf bəy həmin özəyin üzvü oldu. Sonralar uşaqlar getdi partiyaya, mən bir az çəkildim. Ancaq heç vaxt əlaqələrimi kəsməmişəm. Sonra Məclis üzvü oldum. İndi də Məclis üzvüyəm”. Tural bəy isə xatırladır ki, anası Divana da namizədliliyini verəcək.

“Fikirləşdim ki, kimlərinsə, məndən qabaqda olanların edə biləcəyini edə bilmərəm, buna görə Divan üzvlüyünə namizədliliyimi vermədim. Divana hazır görmürüm özüm. İndi qə-

dərki Divan üzvlərini gözümüz qabağına gətirəndə belə fikirləşirdim. İndiki seçimə baxanda gördüm, yox, elə mən orada olmamışam. Bəlkə də seçilməyəcəm, amma namizədliliyimi verəcəm”, - deyə özü bildirir.

Başxanım müellimədən siyasətin qadın üçün çətin olub-olmadığını soruşuram: “Deyim ki, müsavatçı olduğum üçün məni sixiblər, incidiblər, yox, olmayıb. İsləməmişəm, eyni vaxtda bir neçə yerde İsləməşəm. Problem olmayıb- o vaxta qədər ki, Tural tutulmamışdı. Sonralar uşaqlar getdi partiyaya, mən bir az çəkildim. Ancaq heç vaxt əlaqələrimi kəsməmişəm. Sonra Məclis üzvü oldum. İndi də Məclis üzvüyəm”. Tural bəy isə xatırladır ki, anası Divana da namizədliliyini verəcək.

toru idi, on gün sonra onu da işdən çıxardılar. Çətinliklər var, bu gün də davam edir”.

Başxanım müellimə deyir ki, hər üç oğlu öz istəyi ilə partiya sıralarına qoşulub, burada ananın heç bir tövsiyesi olmayıb: “Ancaq həmisi onların arxasında durmuşam, xüsusən də Turalın. Tural 18 yaşlı tamam olan gün özü dedi ki, partiyaya üzv olmaq istəyir. 2000-ci il idil, getdik və yazıldı. 2003-cü ildə ikisi meydanda idi. Tural tutulandan sonra hər iki qardaşı getdi Müsavata üzv oldu, o vaxtadək üzv deyildilər. Amma Müsavatın bütün tədbirlərdə, aksiyalarda iştirak edirdilər”.

Siyasətdə olmanın, bunulla bərabər ailəsinə, işinə diqqət ayırmalı, ailesi ilə fərxi etdiyini bildirir. Nəvələrinin şəkilərini göstərir, hər biri haqqında ayrıca danışır və fərqli, daha maraqlı cəhətlərindən həvəsə bəhs edir: “Dörd övladım, dörd nəvəm var, ürəyimcə olan gelin-

lərim var. Bircə Tural subaydır, ondan nigaranam. Bir neçə qız teklif etmişəm, razılışmayıb. İslətiyərəm ki, Tural öz əqidəsinə uyğun qızla evlənsin. Çünkü sahədən olacaq, Turalın həyatında nə baş verəcək, məlum deyil. O, indiki şəraitdə qeyri-müəyyən bir həyat yaşayır, bunu qəbul edən, anlayan qız çox az olar. Varsa da, Allah qismətimizə çıxartınsın”. Son olaraq yubileyinin partiya rəhbərliyi tərəfindən ya-da salınmadığını da söyleyən xanım, bu qədər diqqətsizliyi gözləmədiyi də dile getirir. Amma oləvə edir ki, o, bu partiyaya hansısa şəxslə görə gəlməyib ki, onların doğru olmayan hərəkətlərinə görə partiyadan ası düşsün: “İsa bəy təbrik etdi amma... Heç vaxt hərəkatda, Müsavatda olduğum üçün peşman olmamışam, olmaram da. O, mənim əqidəmdir. Hazırda üç oğlum Müsavatın üzvüdür, ideya daşıyıcılarımdır”.

□ Röya RƏFIYEVƏ
Fotoğraf müəllifindir

Müsavatın mitinqinə kölgə salanlara Mustafa Hacıbəylidən sərt cavab...

AXCP ilə Müsavat arasında gərginlik yenidən baş qaldırıb; cəbhəçilərin gətirdikləri arqumentlər iqtidarla düşərgəsindən heç də fərqlənmir

Son günlər Müsavat və AXCP arasında gərginlik yenidən baş qaldırıb. Müsavatın Beynəlxalq İnsan Hüquqları Günü və siyasi məbuslarla bağlı 14 dekabrda keçirdiyi mitinqdən sonra AXCP üzvləri sosial şəbəkələr və mətbuatda küləvi şəkildə hücum keçiblər. Onların əsas məqsədi Müsavatın mitinqinə kölgə salmaq və özlərini cəmiyyətin gözüne vahid müxalifət obrazında sırmadı.

Gətirdikləri arqumentlər isə iqtidarla düşərgəsindən heç də fərqlənmir. Hakimiyyət də mitinqdə 300-400 nəfərin iştirakını qeyd edir, cəbhəçilər də... İqtidarıñomlu telekanallar və mətbuat organları da aksiyadan yarım saat əvvəl çəkilen şəkilləri nümayiş etdirirlər, AXCP-yə yaxın mətbuat organları da.

Mitinqdən bir həftəyə yaxın vaxt keçməsinə baxmayaraq, öz məqsədlərinin heyata keçmədiyini görən AXCP üzvləri günbegün Müsavatın mitinqini daha çox qabardırlar. Müsavat Məclisinin üzvü Mustafa Hacıbəyli onların mitinqinə kölgə salmaq istəyənlərə sərt cavab verdi: “Uzun müddət idi ki, müxalifət partiyaları təkba-

şına mitinq keçirmirdilər. Sonuncu dəfə Müsavat Partiyası 2012-ci ilin 12 martında tekbaşına icazəsiz mitinq keçirmişdi. 2010-cu ildə partiyalar birlikdə seçkilərə getsər də, mitinq olmamışdı. İndi cəmiyyətdə ciddi xəzifə var. Repressiyalar tütgənədir. Belə bir veziyətde tekbaşına mitinq keçirmək təqdirələyi yoxdur. Kifayət qədər də uğurlu aksiyamız oldu. Görünür mitinqimizin uğurlu alınması təkce hakimiyyəti yox, bəzi open-nentlərimizi, o cümlədən AXCP-ni ciddi narahat edir. Onların paylaşıqları şəkillər mitinq başlamamızdan əvvəl çəkilib.

Partiya funksioneri Milli Şuranın mitinqlərində yüzlərə

müsavatçının iştirakını da qeyd etdi: “Bundan əvvəl də Milli Şura mitinq keçirmişdi. Müsavatla Milli Şuranın mitinqi arasında heç bir fərq yoxdur. Fərq yalnız ondan ibarətdir ki, Müsavatın üzvlərlər üzvü AXCP, yaxud Milli Şuranın təşkil etdiyi aksiyada iştirak etmişdi. Biz öz xoşməramımlı, siyasi mebuslarla bağlı olduğuna görə dəstəyimizi nümayiş etdirmişdik. Amma təsəsüf ki, AXCP bunun eksini etdi. Nəinki iştirak etdilər, hətta mitinqdən əvvəl və sonra eks tabliğat apardılar. Cəmiyyətdə fədakar insanlar meydana çıxaraq, hakimiyyət müxalif olduğunu göstərməkdən çəkinmirlər”. Şəhərin işgali gecəsi cəmi 700 əsgər var idi. Bu əsgərlə-

ri kənardan qınamaq olmaz ki, niyə 700 nəfər idiniz. Azərbaycanda azadlıqqa qarşı mübarizə aparan hər bir insan təqdir olunmalıdır. Özünü müxalifət adlanıranların mitinqinə əleyhinə bu cür təbliğat aparmaları ayıbdır. Bundan əvvəl Fuad Qəhrəmanlının mitinq əleyhinə dediyi fikirləri oxumuşdum. Onun mitinq əleyhinə olan fikirlərini də ayıb hesab edirəm. Eyni zamanda sosial şəbəkələrdə bir sıra AXCP fealları mitinqdən əvvəl çağırış ediblər ki, heç kəs mitinqə getməsin. Hətta bunu az görərək mitinqdən sonra da eks tabliğat aparırlar. Onlara da deyirem ki, ayıbdır, bəsdirin, yetər”.

□ Cavanşir Abbaslı

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağılıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

"Dağılıq Qarabağ münaqişəsini daha çox müzakirə etmək lazımdır". Bunu ATƏT-in Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Ceyms Uorlik twitter sehifəsində yazdı. O, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin müzakirə edilməsinə görə Karneği Fondu və "ConciliationResource" təşkilatına təşəkkür edib və bu məsələyə daha çox diqqət ayırmaya çağırıb.

C.Uorlik həmçinin həmsədrlərin öten həftənin sonu Berlində Almaniya rəsmiləri ilə Dağılıq Qarabağ məsələsinə dair apardıqları müzakirələrə də toxunub. "Trend" in melumatına görə, C. Uorlik ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin öten həftə alman həmkarları ilə birlikdə Dağılıq Qarabağ münaqişəsinə dair məsləhətləşmələr aparmaq üçün Berline səfər etdiğini bildirmişdi. Bu səfərlərə əlaqədar ABŞ səfirliyi açıqlama yayıb. Açıqlamada bunlar qeyd olunub: "Biz Almaniyanın ATƏT-in Minsk Qrupunun üzvü kimi bu prosesi irəliye aparmaq məqsədilə Minsk Qrupu nümayəndələrinin fikir mübadiləsinə qoşulmasını yüksək qiymətləndiririk".

Səfirlilik qeyd edir ki, həmsədrlər münaqişənin uzunmüddətli nizamlanması məqsədilə tərəflərin bir araya gəlməsini və danışqların davam etdirilməni səbirsizlikle gözleyir.

Ekspertlərin fikrincə, həmsədrlərin bu və ya digər forma-

da Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlı aparılan müzakirələrə qoşulması müyyən mənada prosesə yeniyən nəfəs verə bilər.

Qeyd edək ki, həmsədrlərin Berlin görüşlərinin təfərruatları açıqlanmasa da, ehtimal olunur ki, onlar daha çox Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərini bir araya getirmək istiqamətində müzakirələr aparırlar.

Cünki Berlin görüşündən əvvəl həmsədrlər ATƏT-in Xarici İşlər Nazirləri (XİN) Şurası çərçivəsində dekabrin 4-də Bəzəldə bir araya gəlmişdilər. Daha sonra isə onlar ayrı-ayrılıqda Azərbaycan və Ermənistanın XİN başçıları ilə görüşərək Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması məsələsini müzakirə ediblər.

Amma bu toplantı çərçivəsində Azərbaycan və Ermənistan XİN başçılarının görüşü baş tutmadı. Bunun səbəbi açıqlanmasa da, danışqlar prosesində ciddi problemlərin olması ehtimalı var. Ekspertlər

ABŞ Berlinin həmsədrlərlə fikir mübadiləsinə qatılmasını yüksək qiymətləndirir

hesab edirlər ki, həmsədər dənişmənlər prosesinin davam etməsinə əngel olan hansısa problemləri aradan qaldırmak üçün Berlində toplaşıblar. Almaniyanın bu proseslərə qoşulması isə on azindan XİN başçıları səviyyəsində təməs-ların bərpə olunması üçün yeni bir təşəbbüsü tərəfin bu mə-

sələdə rol alması məqsədi daşıyır. Onların fikrincə, Almaniyanın münaqişənin nizamlanması prosesində müyyən mərhələ üçün olsa belə aktiv iştirakı müzakirələrə yeni yön verə bilər.

XİN başçılarının növbəti gö-

rüşünün nə zaman və harada baş tutacağı barədə isə hələlik

məlumat yoxdur. Ehtimal olunur ki, belə bir görüş həmsədrlərin təşəbbüsü ilə gələn ilin əvvəline təsadüf edə bilər.

Bu arada isə Azərbaycanın XİN başçısı növbəti dəfə bəy-nəlxalq tədbirdə Ermenistanın işgalçi siyasetindən danışır.

APA-nın məlumatına görə, Elmar Məmmədyarov TÜRKSOY-a özü ölkələrin YUNESKO üzrə Milli Komissiya və Komitələrinin Bakıda keçirilən V görüşündə çıxışında deyib ki, Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi regionumuzun təhlükəsizliyi üçün əsas təhdiddir: "İyirmi ildən artıqdır ki, Azərbaycana məxsus Dağılıq Qarabağ və yeddi ətraf rayon Ermenistan Silahlı Qüvvələrinin işğalı altındadır. Bu işğal nəticəsində bir milyondan artıq soydaşlarımızın ən fundamental

Rusiya çıxan göstərib ki, müstəqil, suveren siyaset aparır, məhz ona sərfəli olan işi görür. Rusiyaya sərfəlidir ki, Ermənistanın müdafiəsi məsələsində Azərbaycanla üz-göz olmasın. Bundan artıq heç nə", - deyə Dujin erməni mətbuatına müraciətindən bildirib.

Moskvalı politoloq İrəvanın narahatlığına səbəb olan Rusiya-Türkiyə yaxınlaşmasıni şəhər edərək ham Rusiya, həm də Türkiyə üçün qəliz dö-

nəm yetişdiyini söyləyib: "Ona görə də biz ortaş fikirlər və ortaş əməkdaşlıq sferaları, energetika sahəsi üzrə ümumi maraqları tapmağa çalışırıq. Bunlar Ermənistanda onun maraqları əleyhinə atılan adımlar kimi qəbul edilməməlidir. Ermənistan Rusyanın etibarlı müttəfiqidir və Rusyanın etibarlı müdafiəsi altındadır. Və unutmaq lazım deyil ki, Rusiya öz dostlarını və tərəfdarlarını atmır. Ermənistan - bizim strateji tərəfdəmizdir. Və Rusiya öz maraqları məsələsini heç şübhəsiz, o sərhədlərdə həll edir ki, onlar yaxın dostlarımızın və himayəmizdə olanların maraqlarına zidd deyil. Bu mənada narahatlılıq əsas görmürəm".

Dağılıq Qarabağ problemi-nin perspektivinə toxunan Duqin deyib: "Hər şey ona doğru gedir ki, Qarabağ konflikti dondurulacaq - Cənubi Qafqazdağı geosiyası bölgüsündə bu, tarazlığı qorumağın yeganə yoldur. Ona görə də hesab edirəm ki, heç bir təhlükə yoxdur".

Almaniyanın Qarabağ müzakirələrinə qoşulması nə vəd edir?

insan haqları kobudcasına pozulub və onlar qaćın və məcburi köçküñ hayatı yaşamağa məcbur olublar.

E. Məmmədyarov bildirib ki, Azərbaycanın təşəbbüsü ilə YUNESKO-nun Silahlı Münaqişələr Zamanı Mədəni Mülkiyyətin Qorunması üzrə Komitəsi tərəfindən işğal edilmiş ərazilərde mədəni mülkiyyətin qorunmasına dair qərar qəbul edilib: "Təəssüflər olsun ki, Ermənistan bu illər ərzində nə BMT Təhlükəsizlik Şurası tərəfindən qəbul edilmiş qətnamələri, nə də YUNESKO tərəfin-dən qəbul edilmiş bu qərarın tələblərini yerinə yetirib. Ermənistan bizim işğal altında olan Qarabağ və digər ətraf rayonlarımızda bütün mədəniyyət abidələrimizi məqsədönlü şəkildə məhv edib, dağıdıb, habelə muzeylərimizi talan edib".

Nazir vurğulayıb ki, dünyada min illərlə yaradılan hər hansi mədəni abidələrin, dini abidələrin, ümumiyyətlə mədəni dəyerlərin məhv edilməsindən, insanların günahsız yere öldürülməsindən daha dəhşətli heç nə olubilməz: "Biz TÜRKSOY və YUNESKO vasitəsilə ortaş mədəni ərəsimizin qorunması, dün-yada tanidlılması istiqamətində əməkdaşlıq imkanlarının genişləndirilməsi və gələcək nə-sillər üçün sağlam mədəni ərəsin qoyulması işində səylərimizi qətiyyətlə davam etdirməliyik".

Kremlin "danışan dili" işğalçı ölkəni hədələdi

"Ermənistan Rusiya ilə oyun oynasa, işi çox tez bitəcək..."; Aleksandr Duqin: "Hələlik tarazlığı qorumağın yeganə yolu Qarabağ münaqişəsini dondurmaqdır"; ancaq zaman ötdükçə Moskvanın ixtilafın həllinə müdaxilə imkanları azalır ki, artmir...

Rusiya iqtisadi cəhətdən ziiflədikcə Kremlin Qarabağ məsələsinə, Azərbaycana və Ermənistana münasibətinin hansı səmtə dəyişəcəyi indi əksər analitikləri düşündür. Rəməmətələrənən biridir. İşğalçı Ermənistanda bu xüsusda narahatlıq daha böyükdür. Çünkü təcavüzkar ölkə Rusiyanın hərbi-siyasi asılılığı ilə yanaşı, həm də iqtisadi-energetik asılılığındır.

Bu mənada dünyada Kremlin ağızının içine baxan tək mari-onet ölkə varsa, o da yüz faiz Ermənistandır. O Ermənistani ki, "cəhənəmə gedən" Rusiya-zorən yoldaş olmağa məhkumdur, bunu istəməsə də. Hərçənd onların hər ikisi "cə-hənnəm"ə layiqdir, çünkü eyni dəyəri, yanaşmanı - işğalçılıq siyasetini bölüşür və dünyada məhz bu işğalçılıqla, işğalçılara görə qarışır, tarazlığını düzəldə bilmir.

Ancaq hazırda Putin Rusiyası Ermənistandan və onun rubli-

katı"nın lideri Aleksandr Duqin son müsahibəsi qənaətimizi şəbəhə yeri qoymur.

"Rusiya mürəkkəb vəziyyətdə, Qərb dünyasının basq-

Rusiya çıxan göstərib ki, müstəqil, suveren siyaset aparır, məhz ona sərfəli olan işi görür. Rusiyaya sərfəlidir ki, Ermənistanın müdafiəsi məsələsində Azərbaycanla üz-göz olmasın. Bundan artıq heç nə", - deyə Dujin erməni mətbuatına müraciətindən bildirib.

Moskvalı politoloq İrəvanın narahatlığına səbəb olan Rusiya-Türkiyə yaxınlaşmasıni şəhər edərək ham Rusiya, həm də Türkiyə üçün qəliz dö-

nəm yetişdiyini söyləyib: "Ona görə də biz ortaş fikirlər və ortaş əməkdaşlıq sferaları, energetika sahəsi üzrə ümumi maraqları tapmağa çalışırıq. Bunlar Ermənistanda onun maraqları əleyhinə atılan adımlar kimi qəbul edilməməlidir. Ermənistan Rusyanın etibarlı müttəfiqidir və Rusyanın etibarlı müdafiəsi altındadır. Və unutmaq lazım deyil ki, Rusiya öz dostlarını və tərəfdarlarını atmır. Ermənistan - bizim strateji tərəfdəmizdir. Və Rusiya öz maraqları məsələsini heç şübhəsiz, o sərhədlərdə həll edir ki, onlar yaxın dostlarımızın və himayəmizdə olanların maraqlarına zidd deyil. Bu mənada narahatlılıq əsas görmürəm".

Dağılıq Qarabağ problemi-nin perspektivinə toxunan Duqin deyib: "Hər şey ona doğru gedir ki, Qarabağ konflikti dondurulacaq - Cənubi Qafqazdağı geosiyası bölgüsündə bu, tarazlığı qorumağın yeganə yoldur. Ona görə də hesab edirəm ki, heç bir təhlükə yoxdur".

Göyçay rayonu Çayarxi kənd sakini Nəbiyev Anar Rövşən oğlu redaksiyamızı şikayət məktubu yollayıb. O, hakim Elxan Babayevdən və icra başçısının müavini Yunis Osmanlıdan (deputat Ceyhun Osmanlının atası-red.) şikayətçidir. Rayon sakini yazır: "Mən 22 yanvar 2003-cü ildən bu günə kimi kəndli-fermer təsərrüfatının rəhbəriyəm. Başlıq etdiyim təsərrüfatın qanuni istifadəsində 37.5 hektar torpaq sahəsi var. 10 yaşımdan ailə üzvlərlimlə birlikdə orada əkinçiliklə möşəql oluruz."

Ora icra hakimiyyəti başçısının sərəncamı ilə 1996-ci ildən daimi istifadəmizde olan fermer təsərrüfatdır. Bu gün də təsərrüfatla dolanır. Həmin torpaq sahəsinin bir hissəsi dağlıq erazidə, digər hissəsi isə yol kənarında yerləşir. Göyçay Rayon Məhkəməsinin hakimi Elxan Babayevin və icra başçısının müavini Yunis Osmanlının torpaq sahəsinin yolun kənarında olan hissəsi nə (ən məhsuldar hissəyə) görzü düşüb. Onun aqressiv hərəkətlərindən görünür ki, torpağı əla keçirmək niyyətindədir. Hakim ortalığa bir qoca kənd sakinini salaraq oyun oynayır. Hakim rayonun Qarabaqqal kənd sakini, 87 yaşlı İmran Novruzova saxta icra müqaviləsi təşkil edərək məndən ora-bura yazdırmağa başladı. İş məhkəməye düşdü. Məhkəmədə işe ilk dəfə hakim Fərhad Əfəndiyev tərəfindən baxıldı. Hakim mənim mülkiyyətimdə olan torpaq sahəsinin boşaldılması barədə qərar qəbul edib. İşə Apelyasiya Məhkəməsində və Ali Məhkəmədə baxılıb, bu qərar qüvvədə saxlanılıb. Mənim başçılıq etdiyim fermer təsərrüfatının qanunu istifadəsində olan və sonradan mülkiyyətinə verilmiş torpaq sahəsinə İmran Novru-

zova saxta icra müqaviləsi verilib. Bele ki, Qarabaqqal Bələdiyyəsinin 27 aprel 2007-ci il tarixli iclasında gündəlikdə olan məsələlərin siyahısında - torpaq sahəsinin Novruzov İmran Cahangir oğluna icarəye verilməsi olmayıb. Protokolda heç bir qeydiyyat aparılmışdan, bələdiyyə üzvləri iştirak etmədən, rayon torpaq şöbəsində qeydiyyata alınmadan, sxemi olmadan, rüsumu keçirilməden İ.Novruzova müqavilə verilib. Onun ahıl yaşlarında torpaq sahəsini icarəye götürməsi və ekib-bəcərməsi faktiki mümkün deyil. Sonradan məlum oldu ki, yərim yol kənarında olduğundan oranı əlimdən almaq isteyirlər. Sadəcə olaraq, ona saxta müqavilə verilib ki, həmin müqaviləyə əsaslanaraq mənə qarşı məhkəmədə iddia qaldırsın. Həmin ərefədə hakim Elxan Babayev torpağa gözü düşdüyündən işe baxmağı öz üstünə yazdırdı. Həmin məlki iş 18 ay məhkəmədə araşdırıldı. Məhkəmədə o da məlum oldu ki, İmran Novruzovun məhkəməyə təqdim etdiyi sənədlər köhnə tarixlə, qeydiyyatı aparılmışdan saxta şəkildə tərtib olunub. İcarəye verilmiş torpaq sahəsinin 2007-ci il tarixli planı həmin vaxt bələdiyyə sədri ol-

"Hakim və başçının müavini məni intihar həddinə qatdırıblar"

Torpağı əlindən alınan Göyçay sakini prezidentdən kömək istəyir; deputatın atasının da adı keçən mülk qalmaqalı...

Elxan Babayev

mayan şəxs tərəfindən təsdiq diyyənin sədri dedi, həmin sənədi mən Göyçay Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Yunis Osmanlının tapşırığı ilə təsdiq etmişəm, mən ki məmə ki, onun sözündə çıxam. Bu zaman mənə məlum oldu ki, qruplaşmada daha başqa adamlar da var. Bunu

bir az da dəqiqləşdirmək üçün addımlar atdım. Bundan sonra DTXK-nin Göyçay rayon şöbəsində məsul işdə çalışan Qismət Məmmədovun yanına getdim ki, niyə saxta sənəde imza atmışan, buna görə həbs olunmalısan. Onun da cavabı eyni oldu və əlavə etdi ki, başçının müavini Yunus Osmanlıdan konkret tapşırıq var. Bundan əlavə, məlum oldu ki, ortaşa atılmış yaşılı kənd sakini İ.Novruzov yaşadığı kənddə danışbı ki, Yunus Osmanlı ilə hakim Elxan Babayev arxanda durublar. Beləliklə, məhkəmədə iş mənim ziyanıma qurtardı. Hakim Elxan Babayev Yunis Osmanlının bir kəlmə sözü ilə mənim rəhbərlik etdiyim fermer təsərrüfatının daimi istifadəsində olan və hərrac-müsabiqə yolu ilə mülkiyyətə verilən torpaq sahəsinin rəsmi sənədləri lağv etdi. Nəticədə həmin torpaq sahəsi bələdiyyənin mülkiyyətinə qayıtdı. İndi bilmirəm fermer tə-

sərəfatının inkişafı ilə möşəql olum, yoxsa saxtakar memurlarla mübarizə aparım. Artıq başımı itirmişəm, hətta elə gün olub ki, özümü öldürmek istəmişəm. Ümidi yalnız cənab prezidente qalıb. Cənab prezident, hakim ədalətli olmalı, qanunun keşiyində dayanmalıdır. Amma Göyçayda Elxan Babayev şəxsi maraqlarının, tapşırıqların keşiyində durur. Hesab edirəm ki, yalnız cənab prezidentin birbaşa bu məsələyə müdaxiləsindən sonra problemim öz həllini tapa bilər.

Hörmətli cənab prezident!

Heç bir yerdə ümidi olmayan, tək ümidi Sizə olan bir vətəndaş kimi məsələnin qanuni araşdırılması üçün müvafiq orqanlara tapşırıq verməyinizi və rəhbərlik etdiyim fermer təsərrüfatının daimi istifadəsində olan və hərrac-müsabiqə yolu ilə mülkiyyətə verilən torpaq sahəsinin özüne qaytarılmasında köməklik edəsiniz".

□ TƏHMƏDLİ

Jurnalist həbsinə görə hansı ölkə liderdir?

Dünyada da jurnalistlər tutulur, amma...

Son illər dünyada jurnalistlərlə bağlı vəziyyət acınlığıdır. Xüsusən Türkiyədə baş verən son həbsler mediaya qarşı təzyiqlərin bariz nümunəsidir. Azərbaycanda da son olaraq Azadlıq Radiosunun əməkdaşı Xədicə İsmayılmış həbsindən sonra statistika daha da qabarıqlaşdı.

Beynəlxalq Jurnalistləri Müdafiə Komitəsi (BJMK) həbsdə olan jurnalistlərin siyahısını dərc edib. 2014-cü ildə BJMK araşdırmalar yolu ilə müəyyən edib ki, dünyadan müxtəlif ölkələrində həbsxana-larda ümumilikdə 220 jurnalist var. Bu 2013-cü ildə olduğundan 9 nəfər çoxdur.

Bu, BJMK-nin 1990-ci ildən başlayaraq siyahı dövründə qeyd etdi ki, ən pis göstəricidir. Hesabat Çin, Efiopiya, Birma və Misirdə avtoritar rejimlərin fəallaşlığını göstərir.

Çin həbsxanalarındaki jurnalistlərin sayının bu il 32-dən 44-ə qalxması ÇXR rəhbəri Si Tszinpinin təkcə KİV-ə deyil, hökumətin xəttini qəbul etməyə məcbur etmek üçün hüquqşunaslar, dissidentlər və alimlər də təzyiq etdiyini göstərir.

İlhan Zeynallı

İran prezidenti Həsən Ruhaniyin administrasiyası jurnalistlərə qarşı repressiv metodlara el atır. Bu il ölkə türmələrində 30 jurnalist saxlanılır (2013-cü ildə bu rəqəm 35, 2012-ci ildə rekorda sayıda - 45 olub).

Məhbus jurnalistlər siyahısına dövlət həbsxanalarında saxlanılan jurnalistlər daxil edilib. Bura hökumət qrup-

Lakin dekabrın 14-də hakimiyət KİV işçilərini dövlət əleyhinə fealiyyətdə ittiham edərək həbse alıb.

Azərbaycanda hakimiyət doqquz jurnalisti həbsdə saxlayır. Bu, ötən il olduğundan bir nəfər çoxdur. Repressiya dövründə rəsmi KİV-in məlumatlarına alternativ informasiyanı ictimaiyyətə çatdırmağa cəhd etmək üçün sosial şəbəkələrə istifadəyə başlayan bəzi fealların "ənənəvi" KİV-nə qarşı repressiyalara başlanılıb.

Facebook-da insan hüquqlarının pozulması haqda xəbərlər və şərhlərin, korrupsiya faktları haqda açıqlamaların yerləşdirildiyi sehifənin yaradılmasına görə bu il həbs olunan minimum dörd feal BJMK-nin siyahısına düşməyb.

Hazırda dünya üzrə həbsxanalarda 220 jurnalist var. BJMK-nin məlumatına görə, 2013-cü ildə onların sayı 211 nəfər olub.

Dünya miqyasında 132 jurnalist (60 faiz) dövlət əleyhinə fealiyyətdə ittiham olunaraq həbs edilib. Bu, digər ittihamlar (diffamasiya və ya təhqiq) üzrə həbsdə olanlardan xeyli çoxdur.

Dünyanın müxtəlif ölkələrində 45 jurnalist (20%) hər hansı ittiham irəli sürülmədən həbsdədir.

Həbsdə olanların yarıdan çoxu (119) elektron KİV, 83-ü çap, 15-i radio, 14-ü televiziya onları.

BJMK jurnalist terminini KİV-də xəbərləri işləydir.

ve ya ictimai hadisələri şərh edən şəxslərə aid edir. Bura elektron KİV də daxildir.

BJMK hesab edir ki, jurnalistlər öz işinə görə həbs olunmamalıdır. Son ildə BJMK-nin fealiyyəti dövriyinə müxtəlif ölkələrində minimum 14 jurnalistin vaxtından əvvəl azad edilməsinə gətirib çıxarıb.

BJMK-nin siyahısı 2014-cü il dekabrın 1-nə olan vəziyyəti qeydə alır. Bura il ərzində həbsə düşən bir çox jurnalistə dair məlumatları əhatə etmir. Daha ətraflı məlumatı www.cpj.org saytında əldə etmək olar.

Təşkilat jurnalistin azadlığı çıxıb - çıxmadiğini, cəza yerdə vəfat edib-etmədiyi müəyyən edən qədər onların adları siyahida qalır.

"Turan" IA-nın məlumatına görə, 2014-cü il dekabrın 17-dək 10 jurnalist və 6 blogger ya istintaq altındadır, ya da cəza çəkir. Yerli hüquq müdafiəcili 9 jurnalist və 2 bloggerin olduğunu göstərilər. Fərqli ondadır ki, agentlik siyasi partiya mənsubiyətdən asılı olmayaq, bütün internet feallarını blogger kimi tanır. Hüquq müdafiəcili əsər müxalifə partiyalarının feallarını blogger hesab etmirlər.

Qeyd edək ki, cəza çəkən 16 jurnalist və bloggerin heç biri diffamasiya ilə bağlı maddələr üzrə mühakimə olunmayıb. Onlara qarşı digər qanun pozuntuları (narkotik maddə, xuluqanlıq və s.) üzrə ittiham irəli sürülüb.

□ Sevinc TELMANQIZI

Cümə səhbətləri

Bismilləhir-Rahmənir-Rahim! Resuli-Əkrəm (s) bu günlərdə Rəbbinə qovuşub. Bu kədərləri günlərin təhlili, müsəlman ümmətinin gelib yetişdiyi bu acımacaqlı vəziyyətin səbəberinin açıqlanmasına yardım edir. Peyğəmbərimizin (s) rehleti (dünyani tərk etməsi) öncəsi, rehleti zamanı, rehletdən sonra cərəyan edən hadisələrin, ümmətin zilletə düşməsinə birləşə tosiri var. Hətta demək olar ki, Aşuranın baş verməsinə səbəb olan amillər öz başlangıcını məhz həmin günler yer alan hadisələrdən götürür.

Hicretin 11-ci ili id. Əziz İslam Peyğəmbəri (s) sonuncu həcc səfərində - ister Məkkədə, ister Ərəfe çöllündə, ister Qədir-Xum adlanan o məşhur məntəqədə, isterse də artıq Medinəyə qaytdıqdan sonra, ümməti zaman-zaman özündən sonrakı duruma hazırlayırdı. Ürəyi ağırlı ümməti özünü tez bir zamanda dünyadan gedəcəyi barədə məlumatlandırır, bir gün bu dünyaya vida deməsini çatdırırı insanlara Peyğəmbərimiz (s). Özündən sonra müsəlmanların ne etmələri haqqında xəbərdar edir onları Rəsulullah (s).

O zaman üçün də, bu gün üçün də ən mühüm mövzularlardan biri - həmin günlərdə baş vermiş məlumat olaylardır. Amma təəssüflər olsun ki, Həzrat Peyğəmbərin (s) son günlərdə etdiyi çatdırışları - bu və ya digər səbəblərdən unutdurmağa çalışanlar da az deyil. Bəzi cahillər o zaman da cəhd etdilər, her zaman da çalışırlar - ya bilərkdən, ya bilməyərkdən - insanları inandırsınlar ki, bəs İslam Peyğəmbəri (s) gəldi, öz işini görəndi, sonra dünyani tərk etdi ve özündən sonra insanların ne etməli olduğunu bərədə məlumat verən təxəllişlər verdi. Guya işlərin keyfiyyətini, istiqamətini, yönümüzün, hədəfini insanların öz öhdəsinə buraxan kimi oldu (?)! Guya bu böyüklükde bəşeri dəyişikliklərə rəvac verən Elçi (s), insanları "necə alınar, alıñarsı kimi varianta düber etmişdir. Guya ümmətin variantlar xaosu və eksperimentlər bazası kimi bir vəziyyətə düşməsinə razı olmuşdu. Çox qəribə yanaşma tərzidir, deyilim? Əlbətta ki, Peyğəmbərimizin (s) tam kamil, dəqiq və birmənalı tövsiyələri, həyatın hər bir çalarına aid məsləhət və buyruşları bu yanaşma tərəfdarlarının mövqelərində daşı daş üstə qoymur.

Peyğəmbərimizin (s) vəsiyyəti

İslam Peyğəmbəri (s) böyük bir əlahi missiya ilə gəlir. Son də-

Lətif və Agah olan Allah Təala mənə xəber verdi ki, bu ikisi heç zaman bir-birindən ayrılmaz ona qədər ki, Kəvər hovuzunun kənarında mənə qovuşacaq. Bəs yaxşı düşününüz, bu ikisi ilə necə rəftər edəcəksiniz.

Diqqət edək. Peyğəmbərimizin (s) rehleti yaxınlaşdıraqa, Həzret (s) müsəlmanları özündən sonrakı vəziyyətə uyğun hazırlaşdırır. Nə etməlilərlə bağlı, nəyə istinad etməlilərlə ilə, nəyə sökənecəkləri ilə, nəyə özləri üçün rəhbər seçəcəkləri ilə bağlı müsəlmanları tam məlumatlandırmır və heç bir şəkk-sübħə üçün, azma və sapma üçün yer qoymur. Onlara bir düstür verir ki, buna rəyət etdikləri təqdirdə sapmaları və çəşmələri mümkünzsız olacaq. İki fundamental əsası göstərir müsəlmanlara. Peyğəmbəri-

məndən sonra o ikisi haqqında rəftəriniz necə olacaq. Çünkü Lətif və Xəbir Allah məni agah edib ki, bu ikisi bir-birindən ayrılmayaq - o zamana qədər ki, mənimlə görüşəcəklər. Agah olunuz ki, mən bə ikisini sizin aranızda qoyub gedirəm. Onlardan irəli çıxmayıñz ki, bir-birinizdən ayrılmış və dağının olarsınız. Onlara münasibetinizi esirgəməyiniz ki, həlakətə çatarsınız».

Bir daha görürük ki, 2 fundamental, qiymətli əmanətin - Qurani-Kərimin və Əhli-beytin (ə) birgə qorunması bəredə tövsiyə verir Peyğəmbərimiz (s) müsəlmanlara. Bunlardan yapışsara, ayrılmazsa - nicata yetişər ümmet. Həzəzən müşkülü, çətinliyi olmaz ümmətin, onları əmələn qorusa. Amma onlardan irəli keçmək isteyərsə, onları adlayıb keçərsə - pərakəndə olacaq, ay-

tin başı nəinki tək özüne qarışmış olacaq, böyük bir münafiq qrupu əmələ gələcək və bu qrup o qədər azınlığa qədər ki, hətta Əhli-Beytin (ə) el uzadacaq, ümmətin imamını (ə) şəhid edəcək...

İmamətin səkkizinci nuru

Səfər ayının sonuncu günde şəhid olan 8-ci İmam Həzret Rza (ə) da mübarek həyati bu baxımdan istisna təşkil etmedi. Və o Həzretin (ə) heyatının, imamətinin tarixinin öyrənilməsi ümumilikdə imamətin daşıyıcılarına olan münasibət barədə dolğun təsəvvür yaradır. Bu mütqəddəs əmanətə qarşı töredilən zülmlər, o cümlədən, haqqı bila-bile, insanların nəhaqq və batılı dəstək vermesi - efsus olsun ki, ümmətin imamətə nisbətdə tutduğu tənazzül mövqeyinin en bariz göstəricilərindən dir. İnsanlar bildikləri, dərk etdikləri, zəmanə İmamını (ə) tanıldıqları halda, öz imtahanlarını layiqincə vere bilmədilər, İmamlarını (ə) zalim müstəbidlərin, qəşqar və diktatorların şərindən qoruya bilmədilər.

İmam Rza (ə) hicri-qəməri təqvimi ilə 148-ci ildə, zilqədə ayının 11-də Medinə şəhərində dünyaya gəlmişdir. 55 il ömrənən ən uzun İmam (ə), bunun 21 ilini

Məhərrəm-Səfər

Əyyamının hüznlü yekunu

**Hacı İlqar İBRAHIMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərisəhər Cümə məscidinin imam-camaati**

heç bir tövsiyə və tapşırıq vermədən özbaşına buraxır və ümmətin səhvən-xətədan xali olmayan insanları eksperiment poligonuna çevriləməsinə razı olur?! Hansı mentiqi və düşüncənin insan şəyərin belə absurd vəziyyətdə olmasını təsdiq edər?! Təbii ki, yalnız qərəzlə şəxs...

Səqəleyn - iki qiymətli əmanət

Qeyd etdik ki, həm o zaman da, həm da indi bu mövzular böyük əhəmiyyət kəsb edir. Ən azı ona görə ki, ümmətin getməli olduğunu və getdiyi istiqamətin uyğunluğunu yoxlamaq baxımdan məhz bu mövzudə hansi ya-naşmanın rəhbər tutulması - həledicidə təsire malikdir.

Peyğəmbərimizin (s) rehleti bir işq salır bu hadisələrə. Müsəlmanların tutduğu yol, sonrakı pərakəndəliklər, vəhdətin pozulması, müsəlmanların İslamin dəyerlərindən uzaq düşməsi, müsəlman kimliyinin son dərəcədə zeif hala gələməsi - bütün bunların kökü Rəsuli-Əkrəmin (s) rehleti etrafındakı dövrələrdə baş verən hadisələrlə bu və ya digər dərəcədə bağlıdır.

Tədqiqatlar bəlli edir ki, Peyğəmbərimiz (s) müxtəlif dönmələrdə, müxtəlif şəraitlərdə, ümmətin yoluñ itirə bilməsi haqqında narahatlılarını bürüze virdi. Müxtəlif forma və əslublarla müsəlmanların diqqətini bu məsələyə cəlb edir. Rehletindən 1 ay önce Həzret (s) buyurur: "Ayriqliq yaxın olmuşdur və qayıdır! Alla doğrudur. Çağrılmışım və Haqqın dəvətinini qəbul etməyim, cavablandırmağım yaxındır. Və mən 2 qiyməti şeyi sizin aranızda qoyub gedirəm: Allahın Kitabını və Əhli-beytimi. Və

məz (s) bəlli edir ki, Qiymət gününə qədər, Kəvər hovuzunun başında onun mübarək vücuđuna qovuşancaya qədər bu 2 məsilsiz dəyərə malik olanlar bir-birindən ayrılmayacaq. Həm Quran, həm Əhli-beyt (ə) sona qədər birlikdə, ayrılmadan qalacaq. Öz dəyişməzliyində, saflığında, doğru yol göstərməyində, paklığında, insanları hidayət ediciliyində bu 2 qiymətli dəyər sabit alacaq və Peyğəmbəre (s) qo - vuşanadək bunların mahiyyəti, bunların insanlar üçün hidayət-diciliyi cəm halda və harmonik surətdə mövcud olacaq.

Bütün müsəlmanlara verilən əmanət

Bu dəyərləri Həzret Peyğəmbər (s) müsəlman üçün ən yüksək statusa qaldırır - əmanət adlandır. Avtomatik olaraq, bunun qorunub-saxlanması ilə bağlı ümmətin üzərində vezifə gelir. Qorumaq ne demekdir? Buyurmuşla tənəzzül, onlara əməl etməkdir. Əhli-beyt (ə) tənəzzül, əməllerini anlayıb, həyatı prinsiplərini dərk edib, bunlara uyğun yaşamaq, onları ardıcılı olmaqdır.

Tarix göstərir ki, Peyğəmbərimiz (s) axıradək fitnə düşməsinin qarşısını bütün qüvəsi ilə almağa çalışırı. Rehletindən bir neçə gün önce, Həzret (s) Mədinə məscidində şübhə namazından sonra müsəlmanlara müräciətə demişdi: "Ey camaat! Fitnə ateşləri sölələnib və fitneler qarənliq gecənin dalğalarının hissələri kimi baş qaldırmışlar. Mən Qiymət günü sizi qarşılayacağam. Və siz Kəvər hovuzunda mən təref gələcəksiniz. Agah olunuz ki, Səqəleyn (2 qiymətli əmanət) haqqında sizdən soruştaraq. Bəs baxınız,

riłacaq, bölünəcək. Yaxud onlara münasibətdə soyuqluğa, biganəliyə yol verərsə - Peyğəmbərimizin (s) xəbərdarlığına görə, ümmət həlakətə düşər.

Asuranın Bəni-Səqifə kökləri

Ümmətin bugünkü zillətlə dumru əslinde bu əmanətə saygısızlığın təzahürəlidir. Həzret Peyğəmbər (s) sonra ümmət bu bir-birindən ayrılmaz əmanətlərə necə rəftər etdi, buna uyğun nəticələr də əldə etdi. Sonadək Peyğəmbəri (s) ən çox narahat edən məsələ - ümmətin sonrakı durumu idi, Quranın və Əhli-beyt (ə) ayrılmazlığını ümmət tərəfindən yaşadımlıması ilə bağlı nigarançılığı idi.

Çox təəssüflər olsun ki, əziz İslam Peyğəmbərinin (s) vəfatı ilə, həmin o fitnələr yaşımağa başlandı. Bəni-Səqifə müsibəti baş verir. Həmin o müsəlmanlar ki, Peyğəmbərin (s) mübarək vücuđunun nurundan bəhrənindilər, vəfatından sonra, Həzərətin (s) olmamazlığı şəraitində ilkin imtahanlarını lazımcıca vərə bilmirlər. Müsəlmanlar - az bir istisna nezərə alınmasa - bu ilkin imtahanlarından ele menfi qiymətlərə malikdir. Həm də bəni-Səqifədən bərpa olunub orunla bağlı ki, İmam Rza (ə) 2 bacısının - Həzərət Həkimin (Bibi-Heybət) və Həzərət Rəhimin (Nardaranda) müqəddəs hərəmləri bizim torpaqdadır. Və bu lütf müqabilində, imamət əmanətlərinin, bu müqəddəs imamzadə hərəmlərinin ziyanəti baxımdan buradakı müsəlmanların məxsusi məsliyyətləri de vərdir.

Şəhadətdən önceki gecə İmam Rza (ə) cəddi Həzərət Peyğəmbəri (s) yuxuda görür. Həzərət (s) əziz övladına buyurur: İ Sabah bizim yanımıza gel....».

Məlum olduğu kimi, zalim Abbası xəlifesi Məmənun (ə) əmri ilə İmam Rza (ə) zəhərləndirilir. Həzərət (s) zəhərləndikdən sonra evə qaydırıb. Yaxınlarına təpşir qərəbənən: "Evin xalçalarını yığışdırın və heç kimi evə gelməyə qoymayın... Mənim can veren zamanımdır. Mən də bəbam Hüseyin (ə) kimi torpaq üzündə can vermek istəyirəm....».

Axır anlarında da İmam (ə) Aşura mesajını göndərən onu sevənlərə. İmam Hüseyin (ə) məktəbinin unutmamaq göndərişi, əmanətə sədaqət dəvəti var burada. Allah Təala nəsib etsin ki, biz bu göndərişləri qəbul edib yaşatmaq səadətinə nail olaq!

Allahım, bizləri Quranı və Əhli-Beyti (ə) 2 qiymətli əmanət olaraq yaşıdanlardan qərar ver! Amin!

Özbəksiz, çegensiz qalan "Sədərək" bazarı...

Ticarət mərkəzində müştəri qıtlığı; rublun ölməsi Azərbaycanda da təsirini göstərir

Dünya bazarda neftin ucuzlaşması, Qərbin Rusiyaya tətbiq etdiyi sanksiyalar təkcə bu ölkənin iqtisadiyyatına deyil, Azərbaycanda da müxtəlif xidmət və ticarət sahələrinə mənfi təsirini göstərməkdədir. Artıq ölkənin ən böyük ticarət mərkəzlərində durğunluq yaşınmaqdadır. Vəziyyəti daha ətraflı müşahidə etmək üçün Bakının ən böyük ticarət mərkəzi olan "Sədərək"ə üz tutdu.

Bu ticarət mərkəzində müxtəlif çeşidli geyim, ev əşyaları, xalça, mebel, tikinti materialları və sair alicilara təqdim olunur. Sadəcə bu bazarı gəzməkə ayri-ayri biznes sahələrində ticarətin necə getdiyini izləmək mümkündür.

Əvvəlcə ticarət mərkəzinin geyim əşyaları satılan hissəsinə baş çəkir. Saatin əqrəbləri 14:30-u göstərir. Sədərək ticarət mərkəzində bu saatlar alverin ən qızışın vaxtı sayılır. Ancaq burada apardığımız müşahidələrimiz bize əksini deyir. Həmişə insan çoxluğundan tərəfənək mümkin olmayan bazaarda illə baxışdan alıcı seyrəkləyi nəzərə çarpır. Saticilar son iki ayda ticarətin zəiflədiyini etiraf edirlər. Bazaarda hər kəsin müzakirə mövzusu mehz budur. Əksəriyyəti alverin əzif olmasının səbəbini rus rublun ucuzaşmasında görür. Mehz bu səbəbdən xarici müştərilərinini itirdiklərini deyən **saticısı Aslan Məmmədov** bu gün heç nə sata bilməməsindən gileyənlər: "Normalda gün ərzində alverimiz olurdu. Son bir-iki ayda alverde-

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çekən adamlar üçün! Diqqət! İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırıncı şans!!!

Əger Size nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməsə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərən həmisiqlik qurtarmaq isteyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətde və tam müalicəsini

d-r Vaiz Səmədov apara biler:

- * Cinsi zəiflik, meylin və erekxiyann azalması tam impontensiyyedək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzida düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vezilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqla sizilti, küt və ya keşkin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstəl.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiye getməsi (*enurez*)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadılarda uşaqlıq boruların keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çetinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçlarm bütün formalatda tökülməsi və sizanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra

Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com "doktor Vaiz Səmədov".

mal alırdılar. Rubl dəyərdən düşdüyündən onlara sərf eləmir. Baha alıb ucuz satmalı olurlar. Alver olmayanda günümüz oturub müştəri gözleməkə keçir".

Qeyd edək ki, Şimali Qafqazdan gələn özbek, lezgi, çəchen və digər millətlərdən olan sahibkarların əsas ticaret məkanı "Sədərək" ticarət mərkəzidir. Onlar Azərbaycana rus rublu ilə gelir, onu Azərbaycan manatına çevirərək mal alır və öz ölkələrində rublla satırlar. Rublun dəyərdən düşməsi ilə onlar mali baha alıb, ucuz satmalı, ya da öz ölkələrində daha bahalı təklif etmələr olurlar. Görünür, bu cür ticarət sərfəli olmadıqdan son zamanlar Şimali Qafqaz xalqları "Sədərək"ə görə dəymir.

Bazar rəhbərliyi güzəst edir
Geyim əşyaları satan digər saticilar da bizi məsələdən alverin zəifləyini etiraf edirlər. Deyirler ki, bəzən nainki gelir elədə etmək, dükənən icarə haqqını vermək belə çətinlik çəkir. Belə olan hallarda, alverin zəif olduğu dövə bazar rəhbərliyi onlara icarə haqlarında güzəst edir, beləcə vəziyyətdən çıxırlar.

Yataq dəstləri satan Habil Salmanov ticarət mərkəzində iqtisadi proseslərlə bağlı bəzən belə halların yaşandığını deyir: "Ela vaxt olur ki, icarə haqqını belə ödəye bilmirik. O zaman rəhbərlik tərefindən sahibkarlara güzəst edilir. Elə vaxt olub ki, aylarla alverimiz olmayıb. Lakin rəhbərlik bunu nəzərə alaraq bizi ölüsdürüb. İndi da rahatlıq. Çətin vəziyyətlərimiz çox olub, lakin bazarı ayaqda saxlaya bilim".

Qeyd edək ki, saticilar bu durumun tezliklə dayışəcəyinə və bazaarda əvvəlki canlanmanın yaranacağına ümidiidirlər.

İnşaat materialları da müştəri həsrətindədir...

Geyim şobəsindən ayrılib inşaat materialları satılan hissəyə baş çəkir. Ticarət mərkəzi çox böyük olduğundan bir şöbədən digərinə yüzmetlərlə yol qət etmeli olur. Burada da vəziyyət fərqli deyil. Müştərisi olmayan saticilar dəvəsi olmuş ərəb sıfətini alıblar. İnşaat materialları şobəsinin nəzarə edən şəxs adının çəkilmesini istəməsə de, bu sahədəki olan durğunluqdan danışır: "Tikinti materialları sahəsində durğunluğun səbəbi neftin ucuzlaşması və ya Rusiyadakı böhran deyil. Bu, sadəcə fəsilə əlaqəlidir. Qiş aylannıda tikinti işləri azalır və bu bazara da təsir edir. Bu təbidiir".

Qeyd edək ki, alıcı qıtlığı olsa da saticilar malların qiymətini ucuzaşdırmağa ehtiyac görmürlər.

Söhbətəşdiyimiz saticilar da biri, Samir adlı şəxs deyir ki, bir müddət belə davam etse məcburən qiymətləri endirəcəyik: "Qiymətlərde heç bir deyişlik yoxdur. Təbii ki, belə zamanlarda real alıcı olanda müəyyən endirimlər edirik ki, daha çox mal sata bilək. Ancaq hələ ki heç bir sahibkar buna getməyib".

Rublun dəyərdən düşməsi səbəbindən Rusiyadan gətirilən malların maya dəyerinin azalması qiymətlərin ucuzaşmasına sərait yaratısa da hələ ki saticilar buna da ehtiyac görmürlər.

□ Nərgiz LİFTİYEVA
Fotolar müəllifindir

Əyləncəli, sürətli, asan!

Klassik metodlardan fərqli olaraq,
Siz passiv deyil, aktiv dinləyicisiniz!

Kursumuzun sizə və etdiyi bacarıqlar:

✓ İlk dərsdən son dərslə qədər ingiliscə dənişməq!

✓ Sözləri aşkarlamakla deyil onları istifadə edərək təzyiqmək!

✓ Danışaraq sürürlü grammatika bilməsi əldə etmək!

✓ Öla tələffüz və güvəndə danışmaq!

✓ Real ingiliscə sənədlər

BONUS english
EXPLOSION
dərsləri kursumuz tərəfindən
istibahəlməz HƏDİYYƏ olunur!

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrosu, İran şəhərliyinin yanı)

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparati ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gizləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

